

Sākumā mierīgi, tad olas, tomāti un karātavas

Vakara pusē daļa no tiem, kuri iebilst pret obligāto potēšanu, pie Kuldīgas novada domes atgriezās, nolika karātavas un iededza sveces.

14. augustā daudzviet Latvijā notika protesti pret obligāto potēšanu pret Covid-19. Gan Kuldīgā, gan Skrundā dienas pikets ar pašvaldību bija saskaņots, bet Kuldīgā pēc tam atklājās, ka domes ēka apmētāta ar olām un tomātiem.

Fasādes sabojāšana atklāta pēc tam, kad protestētāji jau bija izklīduši. *Kurzemnieks* pārliedzinājās, ka ēkai trāpījušas vairākas olas. Pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns apstiprina: ēka apmētāta tad, kad protestētāji Rātslaukumu jau bija atstājuši. Olu metēji – divi vīrieši – redzami videoierakstos, vainīgie tiek noskaidroti, par huligānismu ierosināta administratīvā lietvedība.

Protestā par drošību atbildīgais Lauris Seļava skaidro, ka provokatori nav bijuši no protestētājiem, jo akcijas laikā no 12.00 līdz 13.00 uz domi nekas nav mests.

Ar to sestdienas notikumi nebeidzās, jo pusnaktī daļa no dienas protesta dalībniekiem uz vecā ķieģeļu tilta nolika sveces un gaisā laida degošas laternas, bet pie domes uzlika karātavas. K.Šabāns

skaidro, ka nakts pasākums ar pašvaldību nav saskaņots. Valsts policijas Kuldīgas iecirkņa priekšnieka pienākumu izpildītāja Vita Maslobojeva apstiprina, ka par nesankcionēto nakts pasākumu ierosināta administratīvā lietvedība. Bet L.Seļava saka: par akciju ar svecēm un karātavām neko neesot zinājis.

Novada domes priekšsēde Inga Bērziņa komentē, ka viņa ciena demokrātiju un to, ka cilvēki ir gatavi savu viedokli paust, bet katram jāizvērtē, vai tas neaizskar citus. Piketa laikā domē notika vairākas kāzas, un jaunlaulātie ar gaisotni arī nav bijuši apmierināti. I.Bērziņa pieļauj, ka aiz huligāniskās akcijas var stāvēt kāds politiskais spēks, bet tas jānoskaidro policijai.

Viena no Kuldīgas protestētājām Ina Zalkovska skaidro, ka akcija ir nevis pret vakcinēšanu, bet

gan par iespēju katram lemt, vai viņam pote nepieciešama, un darīt to brīvprātīgi.

Skrundas protesta rīkotāju palīdzēja Astra Andersone pastāstīja, ka viņa ir pret bērnu potēšanu, jo vakcīnas neesot līdz galam izpētītas. No tiem, kas bija sanākuši pretī kultūras namam, izskanēja saukļi tieši pret vakcināciju. Skrundā piketā piedalījās ap 50, bet Kuldīgā – ap 200 cilvēku.

Valdība pieņēmusi, bet Saeimai vēl jālemj, ka no 1. oktobra vakcinēšana var būt obligāta ārstniecības, sociālās aprūpes un izglītības iestādēs un darba devējiem būs likumīgas tiesības nepotētots atlaist. Konstitucionālo tiesību eksperts Edgars Pastars *Latvijas Radio* atzinis, ka tādas izmaiņas likumā nav pretrunā ar Satversmi.

Alberts Dinters, Jāņa Siliņa foto

Kā kuldīdznieki pa **Poliju** ceļoja.

→ 6. lpp.

Lēnu baznīcā **atjaunots** teju 100 kg smagais **krucifikss**, kas izgatavots pirms 250 gadiem.

→ 5. lpp.

„Pasaulē domā, ka amerikāņi ir iedomīgi, patiesībā viņus ļoti interesē eiropiešu kultūra. Bet viņi slikti zina ģeogrāfiju – tā gan ir taisnība.”

Katrīna Bžalava pieredze, mācoties ASV.

→ 7. lpp.

Burdona svētkos Jūrkalnē.

→ 12. lpp.

LAPPUSE VECĀKIEM:

- kā sagatavoties bērnudārzam;
- bērnu un jauniešu centrs cer uz pilnvērtīgu darbu;
- grāmatas iesaka kaķēns Mo.

→ 8. lpp.

Vai būs laba **kartupeļu raža?**

→ 2. lpp.

Piektdien, 20. augustā:

- Personība: Ainārs Zankovskis.
- Burdalu vegāniskie ēdieni Rumbas pagastā.
- Arvim Sprudem atkal rekords!
- Vai skolas darbam gatavas?
- Bēgļi un Latvijas politika.

REDZĒJUMS

Kāpēc
neņemam
par labuDaina
Tafelberga

Raksts tik tikko bija publicēts (piektdienas, 13. augusta, numurā), kad redakcijai nācās uzklaut kāda sašutuša kuldīdznieka stāstu. Rakstā minēts, ka no daudziem labiem objektiem, kas pieteikti skatei *Gada būve 2020* finālam, nominācijai *Inženierbūve* žūrija izvirzījusi arī Kuldīgas ielu rekonstrukciju – četrus posmus un krustojumus (vērienīgajam projektam ir ļoti garš nosaukums, bet kuldīdznieki to zina kā Jelgavas un tai pieguļošo ielu rekonstrukciju). Lasītājs, kā noprotams, ir interneta lietotājs, nekādas grūtības viņam nesagādāja tūlīt vērt vaļā www.gadabuve.lv, lai skatītu, kuras ielas tiek slavētas. Tavu nelaimīgu sakrītību! Pirmā bilde objekta pieteikumā ir posms Jelgavas ielā no krustojuma ar L.Paegles ielu (pie veikala *Saule*) līdz Skrudas ielai. Par šo vietu jūlija vidū pēc lielajam lietusgāzēm bija ne viena vien sūdzība. Tad posms atgādāja kaut ko no Venēcijas, tikai atšķirība, ka ar gondolām neviens nepārvietojās, bet mašīnas apšļāca namus teju līdz jumtam, ūdens skaloja pamatus un no ielas plūda sētās. Iedzīvotāji izteicās, ka līdz rekonstrukcijai tā neesot nekad bijis.

**„Laikam jau ļaudis
tas kaitināja, jo bija
sacerējušies, ka pēc
rekonstrukcijas plūdu
nebūs.”**

Dzīvoju netālu un varu teikt, ka spēcīgās lietavās plūdi tur jau agrāk bijuši, varbūt ne tik lieli. Pašvaldības būvvalde skaidroja, ka tā bijusi dabas stihija, un kolektori (tādi paša izmēra, kā iepriekš) nespēja uzreiz uzsūkt. Laikam jau ļaudis tas kaitināja, jo bija sacerējušies, ka pēc rekonstrukcijas plūdu nebūs, jo, saprotams, ka lietusgāzes novērst būvnieki diez vai var. Sausajā laikā bija citas žēlabas: projektā iestādītie koki un apzaļojumi kalta nost. Ziemā ielas apledojušas un rekonstrukcijā sašaurinātajos krustojumos mašīnas slīdēja nesaprotami sabūvētajām barjerām virsū. Nesen pie *Saules* tās atkal bija izlauztas, bet ne sniega, ne ledus taču nebija! Modernie veloceliņi neēdīgi ... un tā tālāk. Sava daļa taisnības jau ir, bet galvenais, kam noteikti es piekritu, ir beigās lasītāja teiktais: „Paldies, ka uzklautājāt, vispār jau prieks, ka Kuldīgas objekti izvirzīti un labi novērtēti. Iespējams, ka citās pilsētās, īpaši laukos, vispār nekas netiek darīts ielu un ceļu stāvokļa uzlabošanai.” Es labi atceros Jelgavas ielu pirms rekonstrukcijas: bedres uz brauktuves, pa gājēju ietvēm (ja tādas nez kad vispār bija tikušas būvētas, tad par trošuāriem saukt noteikti nevarēja) ne paiet, ne bērnu ratiņus pastumt. Bet tik daudz sūdzību tikai tagad. Kāpēc sūdzamies, kad kāds sāk kaut ko darīt? Protams, lai visiem labāk būtu.

PIECI PAR VIENU

Kāda šogad prognozējama kartupeļu raža, ņemot vērā lielo karstumu un sausumu vasarā, Kolorādo vaboļu nodarīto kaitējumu un pēdējā laika lietusgāzes?

SITUĀCIJA IR ŽĒLĪGA

1. Aiga Kraukle, biedrības *Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība* valdes priekšsēde:

– Šobrīd zemniekiem, kam ir agrās šķirnes, raža ir ļoti slikta. Pagaidām nav īsti, ko rakt, jo nekas nav izaudzis. Karstajā laikā kartupeļi neauga. Beidzot ir lietus, un vairāk vai mazāk mitrs visur ir. Tie, kam laksti vēl ir zaļi, tikai

tagad sāks augt. Sēkla, protams, drīz jau būs gatava, bet ražošanas lauki pagaidām vēl bēdīgi izskatās. Laba raža būs tikai tādā gadījumā, ja kartupeļus varēs vākt septembra beigās vai pat oktobra sākumā – tur būs laba raža, bet pārējos laukos būs, kas būs. Protams, to arī vāks, bet šobrīd situācija ir gaužām žēlīga.

RAŽA BŪS VIDUVĒJA

2. Jānis Laivenieks, zemnieku saimniecības *Laivenieki* īpašnieks:

– Rādījās stipri žēlīgi, bet izdevās pasargāt lakstus pietiekami ilgi. Domāju, ka kartupeļi apakšā izskatās tīri normāli. Nekādas superražas nebūs, bet kopumā būs vidēja. Ja nebūtu izdevies saglabāt lakstus no puves, būtu žēlīgi. Tagad zaļais sāk apmirt, bet saglabājās pietiekami ilgi. Sākumā izskatījās, ka varētu būt visādi. Kolorādo vaboļu

bija pietiekami daudz. Varbūt kļūda bija tā, ka nenovērtējām situāciju un miglojām reizē ar lakstu puvi, bet šogad vienā laukā to vajadzēja darīt pirms puves miglošanas. Lielā lietus dēļ zeme smaga, bet kartupeļus tādā neaudzē. Šogad agro kartupeļu komercvākšanu neorganizējam. Spēka nav, un ir sarežģīti – ja to lietu nedara tā, kā vajag, tad neliela rakšana arī nekam neder. Domāju, ka augusta beigās vāksim nost, bet tas atkarīgs no citiem darbiem.

TAGAD AUDZĒJAM PAŠI SEV

3. Rihards Valtenbergs, zemnieku saimniecības *Valti* īpašnieks:

– Esam bioloģiskā saimniecība, nevaram miglot, bet tikai iet un lasīt kāpurus. Sieva no pāris vadziņām diezgan daudz nolasīja. Sausuma dēļ raža ir mazāka, bet sava tiesa būs – iztiksim. Lietus ražas apjomu var palielināt

par 10%, jo kartupeļi jau ir nobrieduši un pārstājuši augt. Mazais kartupeļu lauks jau ir novākts. Mums ir vidēji vēlīnie kartupeļi. Augusta beigās ķersimies klāt. Kā bioloģiskie audzētāji, ražu vedām uz Rīgu, bet tagad tas apstājies. Audzējam pašī sev.

IETEKMĒ APJOMU

4. Laima Stepanoviča, zemnieku saimniecības *Torņkalni* saimniece:

– Izskatās, ka kartupeļu nebūs. Mēģināsim vismaz sēklas daļu savākt, jo mums ir bioloģiskā saimniecība. Un vaboles kartupeļus apēda pilnībā. Laksti pat neizauga, jo ļoti agri, 23. aprīlī, iestādījām. Citi nemaz nebija sākuši stādīt. Tiklīdz laiks kļuva siltāks, vaboles sāka no zemes list ārā un mūsu kartupeļus pirmos apēda. Tad, kad pārējie stādīja, mūsu jau bija apēsti. Audzējam bioloģiskos cietes kartupeļus, un tos

var agri stādīt. Gribējām kā labāk, bet sanāca kā vienmēr. Visvairāk cietām kukaiņu dēļ. Pavasaris bija auksts, un drusku viss aizkavējās. Pārtikas kartupeļi bija ļoti skaisti – tie no kukaiņiem necieta, jo paspējām nopurināt, bet no sausuma beidza augt. Lietus dēļ situācija neuzlabojas, jo lakstu vairs nav. Lauks bija saules pusē, un viss nokalta. Cietes kartupeļi mums ir galvenais ienākumu avots, pārdojam SIA *Aloja Starkelsen*. Rēķinām, ka zaudējumi varētu būt ap 10 000 eiro.

KUKAIŅI – GALVENĀ PROBLĒMA

5. Indulis Ieviņš, Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību un pētījumu saimniecības *Vecaucē* vadītājs:

– Pašlaik grūti pateikt, jo neesam sākuši vēl rakt. To darīsim augusta beigās. Mums ir vēlās šķirnes, agro nemaz nav. Tādēļ, ka ir aizliegti pesticīdi, Kolorādo vaboļu skaits

bija nežēlīgi liels. Agrāk, kad varēja nokodināt, tad nebija problēmu. Bet skaitās indīga viela. Bija laba lieta, kuras vairāk nav. Rapsim tādas pašas problēmas, it īpaši pēc šīgada pieredzes. Kartupeļu slimības nebija tik izteiktas. Bija sauss un karsts, tāpēc tā nebija tik sāpīga problēma kā kukaiņi.

Jānis Siliņš

FOTOKOMENTĀRS

Vai tagad rāda?

Intas Jansones teksts un foto

MANUPRĀT

Abpusējas uzticēšanās radīšana

Esmu pabeigusi pirmo mācību gadu par dūlu ģimenes psiholoģijas centrā *Līna*. Vēl divi gadi priekšā, bet arī pa šo gadu esmu tik daudz ko iemācījusies. Mācības uzsāku, lai tiktu galā ar savām neatrisinātajām sāpēm grūtniecības laikā, dzemdībās un pēc dzemdību periodā, un, protams, lai spētu palīdzēt citām ģimenēm. Mani brīdināja, ka būs grūti un smagi, bet tas nelikās šķērslis, drīzāk liels izaicinājums, jo man šķiet, ka cilvēks aug caur sāpēm. Viena no lielākajām dūlas priekšrocībām ir empātija. Tā konsultācijā ir nepieciešama, lai spētu reaģēt uz klienta pārdzīvojumiem tā, it kā tie būtu manis paša. Tomēr, sākot skatīties uz pasauli otra cilvēka acīm, es riskēju pakļaut sevi tādām dzīves pārmaiņām, kā ir viņam. Tāpēc, ieejot otra cilvēka pasaulē, svarīgi ir nepazaudēt pašam sevi. Un te es nonāku krustcelēs, domājot par to, vai spētu būt tik spēcīga, lai nepakļautos mirkļa emocijām. Cilvēki, kas meklē palīdzību, parasti ir satraukti vai arī viņiem ir kaut kādas problēmas. Atbilde uz jautājumu, kā var palīdzēt otram cilvēkam, slēpjas konsultanta pašnovērtējumā, kā arī tajā, cik adekvāta ir viņa attieksme pret savām spējām un dzīvi.

Katrīna Blaua

RUNĀ SPECIĀLISTS

Augu aizsardzības līdzekļus rūpīgi pārbauda

Inga Aizpura, Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) uzraudzības daļas vadītāja

par iespējamo kaitējumu apkārtējai videi (nokļūšanu blakus teritorijā vai ūdenstilpnēs, kaitējumu augļu vai sakņu dārzam, zālājam, dekoratīvajiem stādījumiem u. c.), veic operatīvās pārbaudes. Inspektors izvērtē situāciju, nepieciešamības gadījumā ņem paraugus, lai tos laboratoriski testētu uz AAL atliekvielu klātbūtni.

Līdzīgi kā citus gadus, arī šogad lauku ļaudis pauž bažas par to, vai lauksaimniecībā izmantotie augu aizsardzības līdzekļi (AAL) var nodarīt kaitējumu augsnei, dzīvniekiem, ģimenes locekļiem un katra teritorijā augošiem augiem. Līdz jūlija beigām mūsu inspektori veikuši vairāk nekā 900 pārbaudes, tostarp atsaucoties 72 iedzīvotāju ziņojumiem. Konstatēti 43 pārkāpumi. Visbiežāk sūdzības skar ietekmi uz apkārtējo vidi – cilvēki sūdzas par smidzinājuma nonākšanu blakus laukā, piemējas dārzā vai tuvu virszemes ūdeņiem (ezeriem, upēm). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, pārkāpumu skaits nav būtiski mazinājies, taču par situāciju kopumā precīzāk varēs spriest pēc aktīvās lauksaimniecības sezonas beigām. Pašlaik lielākais pārkāpumu skaits AAL lietošanā ir saistīts ar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas neievērošanu – tie tiek konstatēti gan plānotajās pārbaudēs, gan reaģējot uz iedzīvotāju ziņojumiem. Ne vienmēr tiek atklāts pārkāpums, par ko tika ziņots, taču pārbaudēs tomēr bieži tiek konstatēti citi pārkāpumi.

Vidēji reizi četros gados VAAD pārbauda katru saimniecību, kur kultūraugu audzēšanā izmantoti AAL, savukārt situācijās, kad tiek ziņots

šogad zinātniskajā institūtā *Bior* pārbaudīti 86 augu, trīs bišu un divi zivju paraugi un atliekvielu klātbūtne konstatēta 22 paraugos, kas ir bijis par pamatu 26 administratīvā pārkāpuma lietu uzsākšanai un soda piemērošanai par 42 pārkāpumiem. Mūsdienās lauksaimniecībā izmanto daudz dažādu vielu, kuras, nepareizi lietojot, var sabojāt produkcijas kvalitāti, piesārņot vidi vai pasliktināt paša lietotāja un viņa ģimenes locekļu veselības stāvokli. Lai tas nenotiktu, izvēloties augu slimību un kaitēkļu ierobežošanas metodes, vienmēr jāseko integrētās augu aizsardzības principiem, jālieto AAL tikai galējās nepieciešamības gadījumā un precīzi jāievēro norādes tā marķējumā. Ilgtermiņā tas var samazināt šo līdzekļu patēriņu daudzumu, atstājot mazāku ietekmi uz vidi, gruntsūdeņiem, cilvēku un dzīvnieku veselību, kā arī nav tik lielu izdevumu. Pirms AAL tiek reģistrēts lietošanai Latvijā, eksperti, pamatojoties uz zinātniskiem pētījumiem, to rūpīgi izvērtē vairākos līmeņos. Tiek pārbaudīta un reģistrēta darbīgā viela Eiropas Savienības līmenī. Tad notiek produkta, kas satur darbīgo vielu, zonālā izvērtēšana, un visbeidzot daļiņvalstu eksperti vērtē, vai produkts atbilst nacionālajām prasībām. Tiek izskatīta virkne dokumentāciju ar lielu daudzumu zinātniski pamatotu pētījumu par konkrētā AAL ietekmi uz vidi, cilvēka veselību un pārtikas drošību. Tikai tad, kad visi šie soļi ir veikti, AAL ir pieejams lietošanai lauksaimniekiem.

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Vai konkurencei piestāv draudi?

Andris Zīverts nodarbojas ar sulu ražošanu, bet paralēli uzpērk ogas, sēnes un Kuldīgas novadā ir atvēris vairākas to uzpirkšanas vietas. Viņam nācies saskarties ar konkurentu naidīgu attieksmi.

Mutiski draudi nākot no vairākiem konkurentiem ne tikai pilsētā, bet arī Ēdolē. Viens A.Zīverta darbinieks esot apmētāts ar pudelēm, cits darbinieks esot mutiski aizskarts – esot izsaukta policija un ātrā palīdzība. „Cilvēkiem, kuri nodod ogas un sēnes, ir taču brīva izvēle, pie kura uzpirkēja pārdot savu savākto,” saka A.Zīverts.

Kurzemnieks sazinājās ar tā uzpirkšanas punkta īpašnieci, par kura darbinieku rīcību bija sūdzība, bet viņa nevēlējās notikušo komentēt.

Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona

pārvaldes vecākā speciāliste sabiedrisko attiecību un sadarbības jautājumos Madara Šeršņova atceras šo gadījumu: „Valsts policijā tiešām tika saņemta informācija par to, ka pie Ēdoles pils kādam, iespējams, ir nodarīti miesas bojājumi. Kad policija ieradās notikuma vietā, konstatēja, ka miesas bojājumu vīrietim nav. Un vīrietis, pie kura aizbrauca policija, nevēlējās, lai tiktu izskatīts iesniegums par draudiem.”

VP Kuldīgas iecirknī līdz šim neesot saņemta informācija par to, ka būtu kādi uzbrukumi notikuši konkurentu pārdevēju starpā, komentē M.Šeršņova. Taču, ja pret cilvēku tiek veikts noziedzīgs nodarījums, par to noteikti ir jāziņo VP, uzsver tās pārstāve.

Katrīna Blaua

MUMS RAKSTA

Nepērc zagtu velosipēdu! Pārbaudi!

Ik gadu aug velosipēdu zādzību skaits – 2019. gadā tika fiksētas 1616 zādzības, 2020. gadā Valsts policija (VP) reģistrēja 2678 nozagtus velosipēdus, bet šogad septiņos mēnešos – jau 1044.

Lai samazinātu velosipēdu zādzību skaitu un to pārdošanu, VP sadarbībā ar Ceļu satiksmes drošības direkciju (CSDD) sākusi kustību *Nepērc zagtu*.

CSDD piedāvā pirms velosipēda iegādes elektroniski pārliecināties, vai tas nav atzīmēts kā zagts. Lai to izdarītu, jāveic šādas darbības:

- jāautorizējas e-csdd mājaslapā vai CSDD mobilajā aplikācijā;
- jāizvēlas darbība *Velosipēda reģistrācija sadaļā Darbības ar transportlīdzekļiem*;
- jāatzīmē iespēja *Pārbaudīt, vai velosipēds nav reģistrēts kā zagts*;

• jānorāda velosipēda rāmja numurs un meklēšanas process jāapstiprina, nospiežot pogu *Pārbaudīt*.

VP un CSDD aicina pirms lietota velosipēda iegādes izmantot šo iespēju un pārliecināties, vai noskatītais divritenis nav kādam atņemts nelegālā ceļā un reģistrēts kā zagts.

Ikviens velosipēda īpašnieks tiek aicināts savu transportlīdzekli reģistrēt jau savlaicīgi. Ja velosipēds ir jau reģistrēts un tiek nodots citas personas īpašumā, veloieguvējs tiek aicināts pārreģistrēt velosipēda īpašnieka maiņu. Savukārt, lai palīdzētu citiem izvairīties no zagtas mantas iegādes, aicinām visus zagto velosipēdu īpašniekus informēt par zādzību VP un reģistrēt velozādzību e-csdd mājaslapā.

Diemžēl aizvien ir daļa divriteņu īpašnieku, kuri neziņo par nozagtu velosipēdu.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kāds bijis šīs vasaras spilgtākais un mīlākais piedzīvojums? Ko gribētos vēl paspēt līdz vasaras beigām?

Aina Baumanē, strādā manēžā:

– Šajā vasarā nesanāca izdarīt to, ko gribējās. Pat uz jūru nevienu reizi neaizbraucu, kaut arī ļoti gribēju. Jācer, ka līdz vasaras beigām paspēšu vēl aizbraukt. Principā visa vasara pagāja, mājās strādājot. Brīvajā laikā sanāca izbraukt ar riteni un nūjot. Citus gadus atvaļinājuma laikā man ļoti patika braukt uz kalniem, piemēram, Austrijā.

Anda Ozoliņa, māmiņa:

– Kovida laikā nekur nebraucām un neko nedarījām, lielāko vasaras daļu pavadījām mājās ar mazu bērnu. Aizbraucām pie vecvecākiem ciemos uz lauku māju. Tur bērni ogas saēdās. Arī dārzā darbus padarījām un palīdzējām vecvecākiem. Vakar biju mežā sēņot, ļoti daudz baraviku salasīju. Šī vasara tā mierīgi aizvadīta. Gribētos paspēt vēl kādu reizi uz jūru aizbraukt.

Juris Krastiņš, inženieris:

– Mēs ar mazbērniem aizvedām uz Likteņdārzu akmeņus. Sen jau gribēju, bet bija jāpagaida, kad mazbērni paaugsties lielāki un nobriedīs. Beidzot tas brīdis pienāca, izdarījām to, un tas bija vareni skaists mirklis. Šobrīd dārzā ikdienas darbi jāveic – sīkie āboli jāvēc un jāvēd uz grāvi. Diezgan daudz sakrituši. Dažas reizes šovasar uz jūru biju aizbraucis, jo man mazbērni Jūrmalā dzīvo.

Anna Treimane, pensionāre:

– Mans lielākais piedzīvojums šogad bija acu operācija Rīgā, Latvijas Amerikas acu centrā. Visiem, kam ir nepieciešama acu operācija, iesaku iet uz turieni. Tur ir brīnišķīga apkalpošana un attieksme no māsiņām un dakteriem. Visu parāda un aizved pie rokas, kur vajag. Neviens mani nesūtīja, pati pieņēmu šo lēmumu. Mazdēls atbrauca no Rīgas pakaļ, aizveda uz klīniku un pēc tam atveda atpakaļ uz mājām. Tiem 200 eiro, ko pensionāriem valdība dāvināja, pieliku klāt vēl 73 eiro un paliku tur divas nakts siltās, skaistās telpās, kur mani pabaroja un aprūpēja. Dakteri bija ļoti pretimnākoši. Operēja mani daktere Māra Briede, un liels viņai paldies! Sākumā aizbraucu tikai uz konsultāciju, un man jau piedāvāja palikt uz operāciju, jo es tik tālu gabalu atbraukusi. Bet man mājās suns un iekurta krāsns palika, tāpēc teicu, ka labāk citu dienu atbraukšu. Pēc tam zvaniņu pieteikt operāciju, un mani uzreiz pieņēma. Mans labākais lēmums! Tagad jāiet dārzā sakritušos ābolus savākt.

Nadežda Gologuzova, pensionāre:

– Man ļoti patīk nodarbības senioru skolā, kurā pati esmu dalībniece un kurā notika visādi interesanti pasākumi. Ikdienā nūjoju, un šobrīd aktīvi sākušies dārza darbi. Tieši tagad eju uz veikalu meklēt visu nepieciešamo, jo gribu pamēģināt pirmo reizi uztaisīt mājas kečupu, jo tomāti ļoti daudz saauguši dārzā. Gribētos kaut kur aizbraukt, bet nezinu, kā to varēšu realizēt, jo kopš pandēmijas neesmu nekur tālī bijusi. Gribētos vismaz apciemot draugus Jelgavā vai Rīgā. Vai arī aizbraukt uz Liepāju pie mazmeitiņas. Šogad pat Jāņus tā īsti nesvinējām, kaut arī parasti taisām lielu balli. Ar vīru divatā dārzā pacepām desinās. Varētu teikt, ka šogad bijusi mierīga vasara.

Katrīna Blaua, Jāņa Siliņa foto

Linda Strazdiņa, skolniece:

– Mans spilgtākais piedzīvojums bija izlēkt ar izpletni no helikoptera. Aizbraucām uz Lietuvu un kopā ar instruktoru to izdarījām. Tā man bija dāvana dzimšanas dienā. Tās tik tiešām bija superīgas emocijas.

Sākumā, protams, bija nedaudz bail, bet man patīk adrenalīns. Saņēmos, izlēcu un nenožēloju. Man šķiet, ka katram vismaz vienu reizi dzīvē tas būtu jāpamēģina. Es noteikti gribēšu to darīt vēlreiz. Kovida dēļ man vecāki neļāva ceļot pa pasauli, neskaitot Lietuvu, tāpēc šajā vasarā daudz paceļoju pa Latviju. Pati esmu no Rīgas un arī uz Kuldīgu esmu atbraukusi ekskursijā.

Alsungā turpmāk būs pamatskola

Alsungas vidusskolai tiek mainīts nosaukums, un turpmāk tā būs pamatskola – tā nolemts Kuldīgas novada domes sociālo, izglītības un kultūras lietu komitejā.

Lēmums vēl jāapstiprina domes sēdē. Martā Alsungas novada dome izlēma, ka 10. klasi varēs atvērt tad, ja līdz 26. jūlijam pieteiksies vismaz desmit skolēnu. Noteiktajā laikā to bija izdarījis viens audzēknis. Alsungas pamatskolā ir 80 skolēnu.

Represētie uztur dzīvesprieku

Jau 22. reizi salidojumā Ikšķilē satikušies politiski represētie, tostarp 13 cilvēki no Kuldīgas, 11 no Skrundas.

Kuldīgas biedrības pārstāve Skaidrīte Jumiķe pastāstīja, ka pērn Covid-19 ierobežojumi tādu pasākumu vispār lieguši, tāpēc tagad bijis divkārtš prieks satikties, dalīties atmiņās, kas Padomju Savienības pārinodarījuma dēļ pārsvarā gan ir smeldzīgas. Taču represētie māk uzturēt dzīvesprieku par spīti tam un citām nebūšanām. „Daudzi ir cienjamos gadus, bet kā vienmēr aktīvi, esam arī vakcinēti,” tā S.Jumiķe. „Laika apstākļi bija ļoti jauki – neliya un arī saule pārāk nekarēja. Nebija šoreiz gan tik daudz kā citus gadus, toties vieglāk varēja atrast pazīstamos no citām vietām, satikties, ilgāk parunāties.”

No valsts amatpersonām, kuras salidojumu apmeklēja, visvairāk, līdz pat saviļņojuma asarām, represētos uzrunājis Eiropas Parlamenta deputātes, kādreizējās tautfrontietes Sandras Kalnietes teiktais, jo arī viņas ģimene bijusi izsūtījumā Sibīrijā. Pēc oficiālās daļas saviesīgajā varēja vienoties dziesmās un izdejoties.

Kuldīgas biedrība trešdienās no 10.00 atsākusi tikšanās pensionāru apvienības *Rumbiņa* atvēlētajās telpās. Tā kā tagad ir apvienotais Kuldīgas novads, tiek meklētas ziņas par represētajiem no Alsungas, jo saikne ar Skrundu jau sen nodibināta.

Daina Tāfelberga

Mazāk svētceļojumā, vairāk attālināti

Svētdien beidzās Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētki, kas Aglonas bazilikas laukumā pulcēja ticīgos un valsts galvenās amatpersonas, taču pandēmijas ierobežojumu dēļ apmeklētība šoreiz bija daudzārt mazāka.

Jau no piektdienas Aglonā saplūda svētceļnieku grupas – dažās padzīti cilvēki, citās tuvu simtam, kas kājām mērojuši ceļu uz katoļu galveno svētvietu Latvijā. Šogad bazilikas laukums bija sadalīts divās zonās: slēgtajā bija nepotētie, bet otrajā brīvi varēja pārvietoties tie, kam ir vakcinācijas sertifikāts vai apliecinājums, ka cilvēks kovidu izslimojis. Tā sauktajā nedrošajā zonā cilvēku skaits nedrīkstēja pārsniegt 1000.

No Kuldīgas novada draudzēm šogad kopīgs brauciens ar autobusu netika organizēts. Katoļu draudzei vēlme aizbraukt gan bijusi, bet visi nav potēti. Lai nebūtu dalīšanās, nolemts palikt mājās, bet svētkus svinēt, Krusta ceļā doties un 15. augusta lielajā misē piedalīties attālināti, skatoties tiešraidī televīzijā vai internetā. Misi vadīja pāvesta sūtnis Baltijas valstīs, arhibīskaps Petars Antuns Rajičs un Latvijas bīskapi. Uzruna teica arī Valsts prezidents Egils Levits, uzsverot, cik ļoti mums vajadzīga solidaritāte.

Kuldīdzniece Klinta Tāfelberga pievienojusies svētceļniekiem no Saldus un Bruknas Kalna svētību skolas. Gājiens sācies Aknīstē, kājām noieta vairāk nekā simt kilometru, galamērķī nonākot sestdien. Viņa stāsta, ka grupā bijis ap pussimt cilvēku dažādā vecumā, tostarp jaunieši, vairākas ģimenes ar maziem bērniem

Kuldīdzniece Klinta Tāfelberga ar draugiem kristiešiem Viktoriju un Ūģi kājām nogājuši vairāk nekā 100 kilometru, gūstot svētceļojuma prieku.

(jaunākajam trīs gadiņi), kā arī cilvēki virs 60 gadiem. Dienā noieta 15–20 km, un sākumā kājas sāpējušas, dažbrīd lijis lietus, bet pāri visam esot prieks, neierasti svētīga izjūta un svētceļojuma stiprinājums kopīgās dziesmās, lūgšanās vai individuālās pārdomās, lūdzot Dievmātes žēlastību, veselību un mieru, kas pašlaik visā pasaulē vajadzīgs visvairāk.

Dora Pļavniece
Klintas Tāfelbergas arhīva foto

Šogad svētceļnieku plūsma uz Latvijas galveno svētvietu Aglonas baziliku nebija tik milzīga kā iepriekš, jo pandēmijas dēļ daudzi palika mājās.

Izsludinās stipendiju konkursu

No 1. septembra līdz 19. oktobrim studenti varēs pieteikties Kuldīgas novada pašvaldības stipendijām.

Domes sociālo, izglītības un kultūras lietu komitejā izskatīti iesniegumi no sociālā dienesta un Kuldīgas slimnīcas, kuru vadītāji lūguši atbalstāmo studiju sarakstā iekļaut sociālā darbinieka specialitāti un vairākas ar medicīnu saistītas (tās ir inter-

nists, gastroenterologs un endoskopists, pediatrs un neonatologs, ķirurgs, traumatologs, ginekologs-dzemdību speciālists, kardiologs, anesteziologs-reanimatologs, fizikālās rehabilitācijas medicīnas ārsts, otorinolaringologs un medicīnas māsas visās specialitātēs).

Stipendiju piešķiršanas komisijā darbosies Artis Roberts (vadītājs; domes

priekšsēdes vietnieks), Agris Rozenfelds (SIA *Kuldīgas slimnīca* valdes priekšsēdis), Sarmīte Segliņa (sociālā dienesta direktore), Ilze Dambīte-Damberga (pašvaldības izpilddirektore) un Santa Dubure (izglītības nodaļas vadītāja). Konkursa rezultāti tiks paziņoti 25. novembrī.

Lēmums vēl jāapstiprina domes sēdē.
Inta Jansone

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Segas dedzinātājs un protestētāji

9. augusts. Bāriņtiesa lūdz palīdzību vizītē pie kādas ģimenes Padūrē. Esam Īvandē un Ēdolē, jo pienākušas sūdzības par agresīviem autobraucējiem. Šoreiz viss mierīgi. Vakarā braucam uz Rumbas pagastu, kur izcēlies ģimenes strīds. Nepilngadīgu meiteni nogādājam krīzes centrā Ventspilī.

10. augusts. Pie kāda veikala ubagojot meitenīte. Aizbraucam, bet bērna tur nav. Braucam uz Ēdoli, kur vīrietis pie dīķa lietojot alkoholu. Viņš par to tiek pie protokola un tiek nogādāts mājās.

11. augusts. Naktī Vārmē ģimenes strīds, ar mūsu darbinieku palīdzību tas izbeigts. Saņemam lūgumu no Valsts policijas (VP) patruļai pievērst uzmanību divām personām – pamanot uz ielas, tās jānogādā policijas iecirknī. Braucam uz Pelciem, jo tur autobusu pieturā divi lieto alkoholu. Pa to laiku saņemam zvanu, ka pa Piltenes

ielu ratiņkrēslā brauc vīrietis reibumā. Par to paziņots VP. Alsungā un Ēdolē bez pārkāpumiem. Zvans no Alsungas: vīrietis dedzinājis segu, kaimiņiem bail, tie rakstīs iesniegumu. Kad ierodamies, tur jau ir ugunsdzēsēji un VP. Nodrošinām kārtību, kamēr pašvaldības dzīvoklim tiek atvērtas durvis, jo ielaist vietvaras pārstāvju vīrietis atsakās.

12. augusts. Izsaukums uz Ventspils ielu, jo kādā dārzā ielidojis vanags. Putns palaists brīvē mežā. Vakarpusē Parka ielas sētā guļ kārtējais dzērājs. Izsaucam medicīniskos, vīrietis nogādāts mājās. Vēlā vakarā kāds cilvēks zvina, ka brālis viņu piekāvīs. Tā ir VP kompetence – iesakām zvanīt tur.

13. augusts. Kurmālē kaimiņš uz palodzes uzlicis videokameru un filmē pagalmu. Citiem tas nepatīk, un informācija tiek nodota Datu valsts inspekcijai. Saņemam ziņu, ka Baznīcas ielā bagijam sabojāta

riepa, ir video, kurā redzams fakts un vainīgais. Ziņojam VP. Vakarā zvina VP, ka Estrādes parkā izcēlies konflikts starp bērniem. Visi piefiksēti, notiek pārrunas. Braucam uz Alsungu, Ēdoli, Īvandi. Ēdolē pieķeram tos, kuri atklāti lieto alkoholu, un viņiem sods, Alsungā aizrādījumu saņem motorollera vadītājs, kurš pārkāpj noteikumus. Kuldīgā pie bijušā veikala *Vējiņš* guļ dzērājs, blakus tukša pudele. Viņš saņem protokolu.

14. augusts. Naktī vairāki izsaukumi par jauniešiem un skaļu uzvedību. Visi pārkāpumi pārtraukti. Tad traucamies uz Ventspils ielu, jo pie Kuldīgas zīmes guļ dzērājs. Ap 13.30 patruļa konstatē, ka kāds ar olām un tomātiem apmētājis Kuldīgas novada domi, sāka lietvedība par sīko huligānismu. Izsaukums uz veikalu *Citro* Alsungā, kur vairāki vīrieši atsakās lietot sejas maskas. Kad atbraucam, tie jau de-

vušies prom. Vakarā mūs sauc uz Krasta ielu, jo kāds savu spēkratu iestūrējis grāvī. Lietu pārņem VP.

15. augusts. Īsi pēc pusnakts dodamies uz Rātslaukumu, jo tur pulcējas cilvēki ar lāpām, pie domes durvīm noliktas karātavas. VP sāk administratīvo lietvedību. Dienā garāmgājēji ziņo, ka pie Estrādes parka ir jaunieši ar divainu uzvedību. Noskaidrojam personību un aizvedam uz mājām. Mums jautā, vai pa Liepājas ielu drīkst staigāt manāmi iereibušie. Ielu apskatām, bet iesilušos nesastopam. Atkal reids Ēdolē un Alsungā. Ēdolē piedzēries vīrietis guļ pie autobusu pieturas un saņem protokolu.

Nedēļas laikā par satiksmes noteikumu pārkāpumiem pie protokola tikuši 27, pie brīdinājuma – viens autovadītājs.

Pierakstījis **Alberts Dinters**

Ar laimes sajūtu sirdī

Kampaņa *Cilvēks, nevis diagnoze* sākusies arī Kurzemē. 6. augustā Nīkrāces pagasta Dzeldas ciemā, precīzāk, Kuldīgas novada pašvaldības aģentūras *Sociālais dienests* Skrundas nodaļas dienas aprūpes centra teritorijā, notika Labklājības ministrijas (LM) deinstitucionalizācijas (DI) projekta kampaņas *Cilvēks, nevis diagnoze* Kurzemes plānošanas reģiona pasākums.

Dienas aprūpes centra (izveidots DI projektā *Kurzeme visiem*) klienti – cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) – un jaunizveidotā Kuldīgas novada pašvaldības, reģionālo mediju un sociālās aprūpes iestāžu pārstāvji pasākumu sāka ar kopīgu iepazīšanās apli, atklājot cits citam savu šīs vasaras priekšplāno pieredzi. Pēc tam uzrunu teica LM Eiropas Savienības struktūrfondu departamenta vecākais eksperts Guntis Kaldovskis, DI projekta *Kurzeme visiem* vadītāja Sandra Miķelsone-Slava, Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks Artis Roberts, projekta *Kurzeme visiem* koordinatore Skrundā Anda Vītola un Kuldīgas novada pašvaldības Nīkrāces pakalpojumu pārvaldes vadītāja Ilona Rītiņa.

PAŠVALDĪBA ATBALSTĪS

Teju visi, kas runāja šajā pasākumā, bija gandarīti, ka, neraugoties uz reģionālās reformas radītajām pārmaiņām, jaunizveidotā Kuldīgas novada pašvaldība nodrošina DI projekta dzīvotspēju Dzeldas ciemā, lai nākamgad netītu no dienas aprūpes centra tiktu atvērta grupu dzīvokļu māja 16 cilvēkiem ar GRT, bet centra ēkā izveidotas specializētās darbnīcas. A. Roberts uzsvēra: „Mēs visi gribam būt laimīgi, un laime visbiežāk ir tie mazie brīži, kad varam darboties un izpausties, būt noderīgi un vajadzīgi. DI projekts šo iespēju cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem sniedz, tāpēc esmu gandarīts, ka pašvaldība var sekmēt tā

Dzeldas ciemā, kampaņas *Cilvēks, nevis diagnoze* pasākumā, visi klātesošie, stāvot cits citam līdzās, kopīgiem spēkiem nogādāja šķūnī veselu autokravu malkas.

nepārtrauktību.” A. Vītola izteica pārliecību, ka jaunie pakalpojumi sniegs iespēju cilvēkiem ar GRT apgūt jaunas prasmes, attīstīt esošās spējas un talantus, dzīvot pilnvērtīgi un būt laimīgiem.

VEIDOT IEKĻAUJOŠU UN ATBALSTOŠU SABIEDRĪBU

Vārds *laime* sirsnīgajā pasākumā izskanēja vairākkārt. Laimīgi un smaidīgi bija visi klātesošie, stundas garumā, stāvot cits citam līdzās, draudzīgā un darbīgā *dzīvā ķēdē*, lai kopīgiem spēkiem nogādātu malkas šķūnī veselu autokravu malkas. Tā bija īpaša pieredze un apliecinājums tam, ka kopīga darbošanās un būšana līdzās palīdz otrā cilvēkā vispirms ieraudzīt viņa personību, nevis citādo un atšķirīgo. Kampaņas

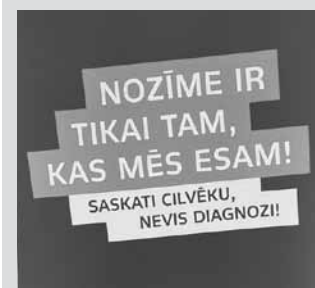
mērķis – veidot iekļaujošāku, atbalstošāku un saprotošāku sabiedrību – ir sasniedzams ilgākā posmā, iesaistoties visai sabiedrībai. Kopīgā malkas talka bija mazs solis pretim šim mērķim. „Šī sajūta patiesi silda sirdi, gluži tāpat kā sausās un kopīgiem spēkiem sakrāmētās malkas pagales sildīs dienas centra telpas aukstajā laikā,” atzina A. Vītola.

Kampaņa *Cilvēks, nevis diagnoze* aptver visus piecus Latvijas plānošanas reģionus (arī Zemgales, Vidzemes, Latgales un Rīgas) un tiek atspoguļota medijos un sociālajos tīklos, sniedzot sabiedrībai iespēju satikt cilvēkus ar garīga rakstura traucējumiem, uzzināt daudzus neizskaistītus pieredzes stāstus. Cerams, kampaņa palīdzēs paskatīties ar

citām acīm uz tiem cilvēkiem, kurus liela daļa no mums iepriekš izlikusies neredzam. Tāds arī ir šīs kampaņas mērķis – pa īstam un ar sirdi ieraudzīt līdzcilvēkus, viņu intereses, sapņus, ieceres un dzīves plānus, jo mēs visi esam viena sabiedrība.

KĀ ĢIMENE

DI projekti ir pakalpojumu sistēmas izveide, kas sniedz iespēju personai ar ierobežotām spējām sevi aprūpēt un atbalsta, lai tā spētu dzīvot mājās vai ģimeniskā vidē. Projektu mērķis ir novērst situāciju, ka personai ir jāpārceļas uz dzīvi ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, jo tai nav pieejams nepieciešamais atbalsts dzīvesvietā jeb sabiedrībā balstīti sociālie

Kampaņas *Cilvēks, nevis diagnoze* mērķis – sabiedrības attieksmes maiņa pret cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem, kā arī deinstitucionalizācijas procesa norisi. Reģionālo pasākumu mērķis – vietējo kopienu izpratnes sekmēšana, sociālās iekļaušanas veicināšana caur pozitīvas saskarsmes pieredzi.

pakalpojumi.

Kuldīgas novada pašvaldības attīstības aģentūras projektu vadītāja un bijusī Skrundas novada pašvaldības sociālā dienesta direktore A. Vītola stāsta: „Mēs bijām pirmie sociālās jomas speciālisti, kuri centās izprast, kādam vajadzētu būt šim DI projektam un kādā veidā to varētu realizēt. Mums bija daudz variantu, kur šo projektu izbūvēt, bet beigās izkristalizējās, ka tieši Nīkrāces pagasta Dzeldā būtu visfinālākā kopienas sajūta. Pēc gada ir jābūt gataviem grupu dzīvokļiem, kur dzīvot, dienas centram, kur pavadīt laiku, kā arī specializētajām darbnīcām, kur darboties un justies vajadzīgiem. Kad tas būs gatavs, noteikti būs daudz jaunu jautājumu, kā arī vajadzēs piesaistīt daudz sociālo darbinieku, taču mēs ceram uz izdošanos. Šobrīd ir ap 20 cilvēku, kuri gaida projekta beigas un ir izteikuši vēlmi no sociālās aprūpes mājas pārnākt uz šejieni. Man šķiet, ka sabiedrības attieksme pret šiem cilvēkiem palēnām mainās uz pozitīvo pusi, un mani tas priecē.”

Restaurēts Lēnu baznīcas krucifikss

Teju 100 kilogramu iespaidīgais krucifikss, kas izgatavots pirms aptuveni 250 gadiem, restauratoriem licis izvēlēties grūtāko ceļu – restaurēt un iekonservēt. Tas rūpīgi atbrīvots no vairāku kārtu krāsu uzslāņojuma, maksimāli atsedzot un fiksējot tā sākotnējo izskatu un ļaujot ieraudzīt, kādus vaibstus tajā atstājuši divarpus gadsimti. Lēnu Romas katoļu baznīca celta 18. gadsimta vidū, tā atrodas gleznainā Nīkrāces pagasta vietā, kur to no vienas puses ieskauj sakopti labības lauki, bet no otras – Venta.

Krucifiksa atjaunošana.

Mēbeļu un koka priekšmetu restaurators, kā arī cilvēks ar prasmīgām rokām un organizatorisku ķērienu Aigars Pilenieks stāsta: „Viss sākās 2020. gadā ar priesteri Vjačeslava Bogdanova iniciatīvu. Bija krucifikss, kas stāvēja baznīcas priekšpusē. Atnāca priesteris Andrejs Mediņš, un viņam tas nepatika, tāpēc krusts tika pārnest uz baznīcas aizmuguri, bet joprojām tas

stāvēja ārā. Neviens nekad nebija pievērsis uzmanību krusta izgatavošanas datējumam. Vjačeslavs mani uzrunāja ar jautājumu, vai varu krustu restaurēt. Visgrūtākais bija tas, ka es tam netiku klāt un redzēju to tikai no apakšas. Tomēr mēs izlēmām, ka ar krucifiksu ir jādarbojas, jo ārējie apstākļi tam nenāk par labu. Es uzreiz pateicu, ka tas ir ļoti augstvērtīgs izstrādājums ar visām trim pārkrāsojuma

kārtām. Priesteris noņēma krustu no sienas, kas arī nebija viegli, un tā tas pusgadu nogulēja draudzes mājā uz zemes. Tur es varēju to kārtīgi apskatīt un saplānot darbus. Izmantojām Kultūrkapitāla fonda finansējumu un draudzes līdzekļus. Sākumā šķita, ka viss būs pavisam vienkārši – salabošu trūkstošos elementus, un viss, bet tad es sāku šo krustu pētīt sīkāk. Interesanti, ka pati figūra tika

Krucifikss pēc restaurācijas.

izgriezta no ozola vienkoča – tas nozīmē, ka ir bijuši labi meistari. Sākām ar to, ka notīrījām visus pārkrāsojumus, lai atrastu

oriģinālo krāsojumu. Vienā acī atradām zilo pigmentu, savukārt zem gurnauta vienā vietā bija zeltījums. No restaurācijas viedokļa šie divi atklājumi ir ļoti vērtīgi. Tad pieņēmām būtisku lēmumu, ka šajā darbā ir pēc iespējas mazāk jāiejaucas un tas ir jāiekonservē. Atstājām to tādu, kāds tas ir, pielabojot tikai detaļas, lai krucifikss būtu praktisks. Tagad šo darbu grib iekļaut aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Šobrīd notiek autora meklējumi un ir daudz dažādu viedokļu. Tieši ar šādu pētniecību atšķiras amatnieka un restauratora profesija.”

Polihromā koka restauratore Sarmīte Balode pauž: „Viens no pārsteigumiem bija šis zeltījums, kas liecina, ka pasūtītājs ir bijis turīgs un izpildītājs ir bijis ļoti prasmīgs. Mākslinieciski augstvērtīgs! Gribētos noskaidrot autoru.”

Kā kuldīdznieki Poliju lūkoja

Jūlijā, izmantojot *Impro* ceļojumu piedāvājumu, Dienvidpolijas dabas tūrē devās 19 kuldīdznieki, kuri atzīst, ka tas bija spilgts piedzīvojums ar neaizmirstamām atmiņām.

AUTOBUSS PRET KUĢĪTI

Mūsu ceļojums sākās agri – sešos rītā, kad no Kuldīgas cauri Lietuvai devāmies uz Polijas kūrortpilsētu Augustovu. Tur autobusu nomainījām pret kuģīti, lai dotos uz Studzenicu. Bez skaistajiem ezeru plašumiem un dabasskatiem vērojām arī kanāla slūžu un hidraulisko iekārtu darbību, jo ezeru līmeņu starpība – vairāki metri. Pēc nelielas 20 minūšu pastaigas līdz Studzenicas Dievmātes baznīcai devāmies uz Čenstohovu, kur palikām pa nakti viesnīcā.

DAŽĀDIE DĀRZI

Otrajā dienā apskatījām Gočalkovicu dārzus *Kapias*, ko 1979. gadā aizsācis dārzkopības entuziasts Bronisłavs Kapia. Laika gaitā izveidojušies tematiskie dārzi, piemēram, Angļu dārzs, Maņu dārzs, Romantiskais, Klusais dārzs, Labirints u. c. Tie nepārtraukti tiek papildināti ar jaunām augu sugām. Dārzu mīļotājiem iesaku tos apmeklēt. Arī mēs, daļa kuldīdznieku, iegādājāmies dažādu šķirņu augus un turpinājām ceļu uz *Międzybrodzie Żywieckie*, lai ar pacēlāju uzbrauktu *Góra Żar* kalnā. Tur ēdām pusdienas, vērojot skaistos dabasskatus un kalnu ainavas, kā arī lidojumus ar paraplāniem. Tālāk bija ekskursija pa vienu no populārākajām Polijas alus darītavām *Żywiec*. Epidemioloģiskās situācijas dēļ tikām sagrupēti divās grupās, lai kopskaitā nebūtu vairāk par desmit apmeklētājiem un varētu izstaigāt muzeju, kas ir mūsdienīgs, ar interaktīviem elementiem. Vakarā sasniedzām Beskidu kalnu ieskauto Bielsko Biala jeb balto pilsētu, kur paguvām aplūkot vecpilsētas centru, vēsturisko apbūvi un arhitektūru.

VASARĀ – ZIEMAS PILSĒTĀ

No rīta ceļš veda uz Polijas ziemas galvaspilsētu jeb lielāko kalnu kūrortpilsētu Zakopani. Tur bijām ap pusdienlaiku. Vilkām kalnu apavus un devāmies izbaudīt dienu Tatros. Mūsu mērķis bija sasniegt vienu no populārākajiem un skaistākajiem Tatra ezeriem *Morskie Oko* (*Jūras acs*), kas ir lielākais un ceturtais dziļākais ezers Tatros, *Rybięgo Potok* ielejā (1395 m v.j.l.). Bijām plānojuši līdz *Morskie Oko* doties zirgu pajūgā, bet mums par pārsteigumu šeit bija ļoti daudz tūristu un zirgu pajūgi būtu jāgaida vismaz divas stundas. Izlēmām negaidīt un aptuveni septiņus kilometrus doties kājām. Visiem bija liels prieks un gandarījums, sasniedzot ezeru, vērojot ūdenskritumu un skaistās, augstās Tatra virsotnes. Pie ezera gados jaunākie un spēcīgākie grupas dalībnieki izlēma doties tālāk, lai gājienā pa kalnu takām turpinātu baudīt kalnu

Pie *Morskie Oko* (*Jūras acs*). No kreisās: Zita Serdante, Lauris Klestovs, Artis Valkovskis, Dace Šēle, Inga Valkovska.

Izbraukumā ar kuģīti pa Augustovas kanālu. Priekšējā rindā no kreisās: Rita Bērtulsone, Antra Laumane, Dace Šēle, otrajā – Zita Serdante, Normunds Kīvītis.

Gočalkovicu dārzā *Kapias*.

Zaļipje – viens no aprīņojamākajiem etnogrāfiskajiem ciemiem Polijā.

skatus un sasniegtu nākamo ezeru *Czarny Staw pod Rysami* (1583 m v.j.l.), no kura pavēras skats uz tuvējo *Morskie Oko*. Šeit nedaudz atpūtāmies, lai nu jau vēl mazākā skaitā – es, Zita Serdante un Artis Valkovskis – dotos pa pastaigu ceļu, apejot ezeru un kāpjot *Rysy* kalnā. Tajā no viena skatu punkta redzami abi ezeri – gan *Morskie Oko*, gan arī *Czarny Staw pod Rysami*. Redzējām gan abus ezerus, gan sniega sanesumus. Tā kā tuvojās krēsla, diezgan raitā soli devāmies pa kalnu takām lejup.

Pārējos grupas dalībniekus satikām pie zirgu pajūgiem, bet tie visi bija aizņemti, tāpēc no kalna lejup gājām kājām. Ja var uzticēties savam viedpulkstenim, tad todien kalnos nogājām ap 29 km. Bijām ļoti noguruši, bet papildīti un gandarīti, gan par negaidītajiem izaicinājumiem, gan arī par skaistajiem dabas skatiem.

NO SKATIEM AIZRAUJAS ELPA

Nākamajā rītā jau 6.30 tikāmies pie viesnīcas, lai ar pacēlāju uz-

Kasparovy Wierch kalna virsotnē pavēras elpu aizraujoši skati uz augsto Tatra un Rietumu Tatra virsotnēm.

Ieskats Studzenicas Dievmātes baznīcā.

amatnieku tirgus. Pēcāk Zakopani pilsētā daļa no grupas iepazīna vietējo mājražotāju un amatnieku piedāvājumu, kā arī iegādājas suvenīrus. Es pusdienās nogaršoju tradicionālos poļu biežpiena pelmeņus. Pusdienojot kafējnīcā āra terasē, vēroju olimpisko spēļu atklāšanu. Tad iepirkos poļu veikalā *Reserved*, bet vēlāk kopā ar grupu pavakariņojām, fonā skatot poļu disko mūzikai.

MĀJAS AR ZIEDU MOTĪVIEM

Ekskursijas turpinājumā – Veļička. Sāls raktuves (UNESCO) ir cilvēku rokām veidota unikāla pazemes sāls pilsēta ar savdabīgām zālēm, kamerām, sāls tēlniecības darbiem, pazemes baznīcu, altāriem un 135 metru dziļu sāls ezeru. Tālāk braucām Kielces virzienā, pa ceļam apmeklējot Zaļipje ar koši apgleznotiem namiem, kūfīm, žogiem un suņu būdām. Zaļipje ir viens no aprīņojamākajiem etnogrāfiskajiem ciemiem Polijā, kur pirms vairāk nekā simts gadiem aizsākusies tradīcija apgleznot mājas ar ziedu motīviem, iedvesmojoties no dabas un folkloras. Tas palīdzējis noslēpt apkāpēpušās sienas. Nakšņojām Kielcē, un nākamajā dienā mūs gaidīja mājupceļš.

Mācīties pāri okeānam

Katrīna Bžalava, kura septembrī uzsāks mācības Kuldīgas Centra vidusskolas 12. klasē, jūnijā atgriezās no Amerikas Savienotajām Valstīm (ASV), kur viņa bija vairāk nekā deviņus mēnešus, mācoties un iepazīstot šīs valsts cilvēkus un kultūru.

Katrīna Bžalava (centrā) kopā ar savu viesģimeni un apmaiņas skolnieci (labajā pusē) no Francijas.

„Man vajadzēja iemācīties visu uztvert vieglāk un neuztraukties par katru sīkumu. Šis gads man to iemācīja.”

Kas ir apmaiņas programma un kā tu tajā nonāci?

Apmācības programmā tiek dota iespēja izvēlēties valsti, kuru piedāvā konkrētā kompānija, lai dotos tur mācīties. Deviņus mēnešus jā-mācās un apmēram vienu mēnesi var padzīvot tāpat. Man tā bija lieliska iespēja iegūt pieredzi, kā būt skolēnam citā valstī. Arī viesģimene, pie kuras dzīvoju, varēja uzzināt jaunus faktus par Latviju. Lēmums piedalīties šajā programmā bija diezgan spontāns – vecāki man to piedāvāja 2019. gada septembrī un jau pēc nedēļas braucām iesniegt dokumentus, lai jau 11. klasē varētu mācīties tur.

Kurā štatā un skolā mācījies?

Biju Teksasā, Oklahomā. Mācījos *Western Heights High School* 11. klasē, kurā bijām 130 skolēni.

Kā tuvākie cilvēki reaģēja uz tavu lēmumu doties uz ASV?

Vecāki bija sajūsmā un atbalstīja. Draugi gan bija ļoti nelaimīgi, jo viss taču tiks palaists garām un nevarēsim kopā pavadīt laiku.

Kāda bija attiecību veidošana ar viesģimeni?

Nokļuvu labākajā ģimenē, kādā vien varēju būt. Ar viņiem sāku kontaktēties jau pirms tam. Sarunājāmies pa telefonu vai videozvanā. Viņi ļoti interesējās par to, kas man garšo, ko man patīk darīt. Jau pirmajās dienās aktīvi pavadījām laiku kopā. Šajā viesģimenē bija vēl viena apmaiņas skolniece no Francijas. Bija patīkami, ka viņa ļoti labi saprata visu, kam gāju cauri, esot prom no mājām.

Kā dzīve ASV atšķiras no Latvijas?

Bija grūti pierast pie Amerikas

atmosfēras. Amerikāņiem dzīve ir pilnībā citādāka nekā mums, latviešiem. Stereotips, ka viņi ir lēni, nav patiess. Viņu dzīves temps ir ļoti straujš. Tur cilvēku attieksme atšķiras. Viss tiek uztverts viegli – problēmas it kā eksistē un neeksistē vienlaicīgi. Diena pāriet plūstoši un diezgan vienaldzīgi. Cilvēkiem nav tik izteikta privātuma izjūta, visi ir ļoti atvērti. Nākot pretī pa ielu, cilvēki uzsmaida, izsaka kādu komplimentu. Latviešiem tā nav pieņemts. Mēs vairāk dzīvojam pēc konkrēta plāna, viens otru respektējam.

Kā ASV skola atšķiras no Latvijas skolas?

Skolas atšķiras kā debesis pret zemi. Amerikā vienā semestrī ir konkrēts grafiks, pēc kura notiek stundas. Tas atkārtojas katru dienu visu semestri. Sākumā man tas nepatika, bet pieradu, jo bija zināms, kā paies diena. Liela atšķirība, protams, ir apgūstamie priekšmeti. Tur ir vairāku veidu mūzikas, mākslas, antropoloģijas, vēstures, dejas un fotogrāfijas nodarbības. Atšķiras arī vērtēšanas sistēma. Tā notiek skalā no viens līdz simts. Ir iespēja nopelnīt papildu punktus, izpildot uzdevumus. Liels pluss ir tas, ka skolā iespējams paēst arī brokastis, ne tikai pusdienas. Notiek daudz ārpusklašu nodarbību atšķirīgās jomās, kā arī tiek piedāvāti dažādi sporta veidi.

Kuri stereotipi par ASV nav patiesi?

Cilvēki domā, ka visās skolās ir skapīši, bet tā nav. Daudzviet tie ir aizliegti, jo ir bīstami – tajos var glabāt narkotikas, alkoholu, ierocus. Filmās tiek rādīts, ka skolēni ir

sadalījušies grupās – sportisti, gudrinieki, mākslinieki, bet arī tas tā nav. Visi savstarpēji komunicē un ir ļoti draudzīgi. Pasaulē arī domā, ka amerikāņi ir iedomīgi, bet patiešībā viņiem ļoti interesē eiropiešu kultūra un viss, kas ar to saistīts. Tas, ka viņi slikti zina ģeogrāfiju, gan ir taisnība.

„To, ko varu iegūt citā valstī, te es neiegūšu.”

Tu esi savas skolas līdzpārvaldes prezidente. Kāds ir tavs skatījums uz līdzpārvaldes darbu ASV?

Līdzpārvalde darbojas ļoti aktīvi. Tiek organizēti pasākumi un akcijas. Lieta, ko vēlētos ieviest mūsu līdzpārvaldē, būtu brīvprātīgais darbs. Tur tas palīdz cilvēkiem ar dažādiem traucējumiem, tiek piedāvāta palīdzība patversmēm. Darbība līdzpārvaldē skolēniem dod papildu punktus, gan stājoties koledžā, gan saņemot vērtējumus.

Kā tu izjuti Covid-19 un ASV politiskās dzīves notikumus?

Uz mani vislielāko iespaidu atstāja kovids. Tas man bloķēja daudz iespēju. Skola klātienē nenotika līdz pat maijam, tika atcelti daudzi koncerti un izstādes. Ierobežojumus veikalos un restorānos gan izjutu mazāk. Bet kovids daudzus amerikāņus padarīja nejaukus. Bija jūtama šķelšanās sabiedrībā. Man šķita, ka sabiedriskā dzīve būs vieglāka un to neizjutīšu, bet tur sabiedrība ļoti manāmi sadalās demokrātos un republikāņos. Centos

izvairīties no politiskajām diskusijām.

Kas visvairāk pārsteidza, nonākot ASV?

Kompānija, kas nodrošināja apmaiņas programmu, man deva daudz cerību. Tika stāstīts, ka varēs iegūt daudz draugu, atpūsties, ka tas būs labākais gads dzīvē. Pēkšņi bija trieciens, ka tā nav. Lēnām sāk pasliktināties veselība, jo eiropieši nav pieraduši pie amerikāņu ēdieniem. Grūti ir ar apdrošināšanu. Ilgi ir jācīnās, lai saņemtu atmaksu.

Kā veicās mācībās?

Man gāja labi, bet tas bija tikai tāpēc, ka es tajās ieguldīju ļoti daudz laika. Skolotāji bija premtimnākoši. Viņi rakstīja vēstules, motivējot un izsakot, kas patika iesniegtajā darbā. Protams, nogurdināja vienveidīgais dienas ritējums – no rīta pieceļos, visu dienu nosēžu Zoom, vakarā mācos. Un tā katru dienu.

Pēc kā ilgojies, esot prom?

Pašsaprotami, ka ilgojos pēc ģimenes un draugiem. Man ļoti pietrūka latviešu ēdienu, piemēram, kartupeļu, kotlešu, karbonādes un salātu. Ilgojos pēc dabas. Amerikā viss ir kā betona kastes. Tur pietrūka gaiss. Latvijā varu atkal elpot. Pietrūka arī brīvības, jo meitenei manā vecumā vienai pārvietoties pa Ameriku ir bīstami.

Ko no Amerikas dabas iespējams redzēt?

Biju Lielajā kanjonā, kaktusu parkā un tuksnesī, kā arī pie meteorīta krātera. Apmeklējām daudzus nacionālos parkus. Sanāca būt arī pie okeāna. Amerikā ir ļoti daudz skaistu alu.

Katrīna, sagaidot 2021. gadu ASV.

Kas ir tavs lielākais ieguvums no šī brauciena?

Personīgā izaugsme. Apmācības gadam izdodas atrast veidu, kā tevi salauzt. Ja kaut kam ir jābūt salauztam, tad tas tiks izdarīts. Man vajadzēja iemācīties visu uztvert vieglāk un neuztraukties par katru sīkumu. Šis gads man to iemācīja. Tā ir iespēja izlīst no sava mazā burbulīša un ieraudzīt, ka tev paveras miljons iespēju. Pēc tādas pieredzes gribas visu darīt un pamēģināt.

Kā iegūtā pieredze noderēs tev nākotnē?

Ir jābūt gatavai mēģināt. Noteikti atcerēšos, ka nevajag cerēt uz visu. Manai mammai ir ļoti labs teiciens: „Cerēt uz labāko, bet gatavoties sliktākajam.” Un tas noder. Neko nevar vērtēt, kamēr pats neesi pamēģinājis. Nevari teikt, ka Amerika ir sapņu zeme, kamēr neesi tur bijis.

Kā brauciens ir mainījis tavus plānus par studijām?

Pēc brauciena sapratu, ka vēl vairāk nekā iepriekš gribu studēt ārzemēs. Jā, man pietrūka Latvijas, bet es sapratu, ka mana vieta ir kur citur. To, ko varu iegūt citā valstī, te es neiegūšu.

Ko ieteiktu jauniešiem, kuri apsver domu izmēģināt kādu apmaiņas programmu?

Dariet to! Kaut vai aizbraukt uz Lietuvu, arī tā ir pieredze. Visi domā, ka jēga braukt apmaiņas programmā ir tikai uz tālām valstīm, bet tā nav. Tepat Somija, Nīderlande, Itālija – visas ir skaistas vietas.

Monta Bērziņa

Katrīnas Bžalavas arhīva foto

Bērnu un jauniešu centrs cer uz pilnvērtīgu darbu

Pagaidām ir daudz neskaidrību izglītības un interešu izglītības jautājumos, un arī Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centram (BJC) vēl nav skaidrs, kā uzsākt darbu jaunajā mācību gadā.

„Vēl gaidām precizējumus no valdības,” stāsta Kuldīgas BJC direktores vietniece Agate Ūdre. Apvienojoties kopā ar Skrundas un Alsungas pagastu, darba būs pilnas rokas. Līdz 20. augustam vēl var paspēt iesniegt interešu izglītības programmas, kuras tiks virzītas tālāk uz komisiju. Un tikai pēc izvērtēšanas būs zināms, kuras no tām tiks piedāvātas jaunajā mācību gadā Kuldīgas novadā. Skolotājiem ir izstrādāts atsevišķs nolikums par to, kādas programmas ir jāizstrādā. Kādi būs pieejamie pulciņi, varēs uzzināt augusta beigās vai 1. septembrī. Pulciņi būs dažādās jomās – mūzikā, de-

jās, folklorā, mākslā un arī tehniskajā jaunradē. Tā kā šobrīd notiek remontdarbi BJC ēkā, pulciņu norises vietas būs gan Jauniešu mājā, gan Tehniskajā jaunrades centrā un citās izglītības iestādēs. „Pēc remonta ceram arī uz jaunām programmām bērniem un jauniešiem no trīs līdz 25 gadu vecumam,” izsakās Agate. Kā katru gadu pulciņi notiks arī visās skolās un bērnudārzos.

Vasarā pulciņi nenotika. Jūnijā turpināja darboties tās programmas, kuras piedalījās Dziesmu un deju svētku kustībā (dejas, kori un ansambļi), lai varētu sagatavoties *Saules vijai*. Citi pul-

ciņi turpināja darbu nometnes formātā. Kuldīgas BJC vasaras laikā piedāvāja trīs nometnes, un tās darbosies arī pirmās trīs augusta nedēļas. „Ķāatzist, ka jaunais mācību gads mums būs liels izaicinājums saistībā ar kovidu testiem un vakcīnām pedagogiem un skolēniem. Apmeklēt interešu izglītību bērniem un jauniešiem ir brīva izvēle, un to viņi dara savā brīvajā laikā atbilstoši savām interesēm, tāpēc ļoti ceru, ka mūsu skolēni turpinās apmeklēt pulciņus. Ievērosim visus valstī pieņemtos noteikumus un cerēsim, ka varēsim pilnvērtīgi turpināt darbu,” teic A.Ūdre.

Kas sagaida bērnudārzniekus

Kuldīgas pirmsskolas izglītības iestādes (PII) *Bitīte* vadītāja Līga Megne *Kurzemniekam* pastāsta: „Pie iestādes ir izbūvēts auto stāvlaukums. Lai veicinātu brīvdabas pedagogiju, kur bērns darbojas kā pētnieks, un varētu vērot, salīdzināt un mērīt, kopā ar bērniem izveidota kukaiņu māja. Labiekārtoja arī āra klase un izveidots putnu vērošanas centrs. Ievērojot valstī noteiktos ierobežojumus, sapulces ar bērnu vecākiem notiek platformā *Zoom*, kā arī ir individuālas tikšanās ar skolotājiem klātienē.

Savukārt Kuldīgas PII *Cīrulīša* komanda šobrīd ir pelnītā divu nedēļu atpūtā. „Vislabākā emocionālā gatavošanās jaunajam mācību gadam ir atvaļinājums, lai pēc tā darbā atgrieztos ar jauniem spēkiem,” stāsta *Cīrulīša* vadītāja Ingunā Krebse. Bērnudārzs tikai gatavojas lielajiem remontdarbiem, septembra sākumā sāks būvēt pandusu (uzbrauktuvi invalīdiem). Šobrīd notiek logu tīrīšana, grīdu spodrināšana un linoleja labošana. Āra laukumā bērniem ir sagatavoti jauni spēļu galdi un krēsli, kas noderēs dažādām aktivitātēm. Skolotāji vasarā apmeklēja kursus un mācās, lai sniegtu bērniem pēc iespējas labākas zināšanas. „Mēs vienmēr strādājam pilnvērtīgi,” uzsver I.Krebse. Dārziņš nevienu reizi nav bijis slēgts kovidā dēļ, un visas grupiņas vienmēr ir bijušas pilnas. Roku dezinficēšana un mazgāšana grupiņās vienmēr ir bijusi norma, un tas ir pasargājis bērnus no tādām saslimšanām

Kuldīgas pirmsskolas izglītības iestādes *Bitīte* jaunais auto stāvlaukums.

kā vēdera vīrusi un saaukstēšanās. Vadītāja stāsta, ka kolektīvā puse darbinieku jau ir vakcinējušies, tomēr viņa cer, ka līdz septembrim savakcinēsies arī otra puse. Tas atvieglotu visiem strādāšanu. Tomēr viņa saprot, ka daudzi cilvēki ir skeptiski noskaņoti un visi tāpat nevakcinēsies. Par tiem, kuri nav vakcināti, viņa nemāk vēl teikt, vai viņiem būs jāstrādā maskā vai ne, jo noteikumi valstī mainās. Šobrīd izskatās, ka maskas nebūs jāvelk, tomēr izlemts valstī nekas vēl nav. Līdz šim skolotāji katru nedēļu nodod kovidā testus, tomēr skaidrības par to, kas nākotnē par to maksās, pagaidām nav. Tagad to apmaksā valsts, bet I.Krebsei negribētos ticēt, ka darbiniekiem pašiem vēlāk būtu par šiem testiem

jāsāk maksāt. „Ar tiem vecākiem, kuriem bērni šogad uzsāks pirmo gadu dārziņā, tiekamies attālinātās sapulcēs lietotnē *Zoom*, izstāstām visu, kas viņiem ir jāzina, iepazīstinām ar skolotājiem un iekšējiem kārtības noteikumiem,” stāsta I.Krebse.

Šogad dārziņā ir divas jaunas grupiņas. „Pirmais un galvenais noteikums vecākiem – uzticēties skolotājiem, jo mēs neesam ienaidnieki, kā arī gatavoties dārziņam. Bērniem būtu labi mācēt dažas pamata prasmes, lai dārziņā būtu vieglāk. To visu bērns mācās no vecākiem, tāpēc, ja vecāki būs laipni un draudzīgi, arī bērni tādi būs,” pamudina *Cīrulīša* vadītāja.

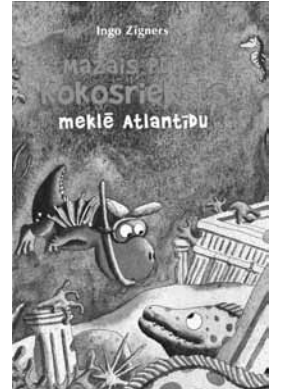
Katrīnas Blauas
teksts un foto

Grāmatas iesaka kaķēns Mo

Draudzīgais grāmatu lasītājs Mo ir kaķēns, kurš klusiņām dzīvo Kuldīgas galvenās bibliotēkas bērnu literatūras centrā. Sastapt viņu visbiežāk var feisbukā, kur Mo dalās ar daudz un dažādām interesantām grāmatām. Zemāk apkopotas piecas kaķēna ieteiktās bērnu un jauniešu grāmatas, kuras var atrast bibliotēkā.

Ingo Zīgners. *Mazais pūķis Kokosrieksts meklē Atlantīdu.*

Kopš mazais pūķis Kokosrieksts uzzinājis par nogrimušo zemūdens valstību Atlantīdu, viņam miera vairs nav. Viņš grib kļūt par jūras pētnieku un sameklēt noslēpumaino pilsētu. Šī ideja šķiet aizraujoša arī Oskaram un Matildei. Draugi atrod piemērotu zemūdeni un dodas ceļā, taču jūras vidū viņu braucamrīks piepeši apstājas... Vai viņiem maz izdosies atrast leģendām apvīto Atlantīdu?

Māris Rungulis. *Zvirbulim nenāk miegs: dzejoļi bērniem.*

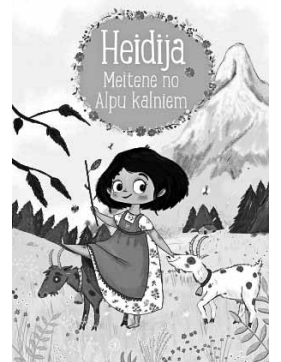
Viens no populārākajiem latviešu bērnu rakstniekiem un dzejniekiem M.Rungulis 2020. gadā nosvinēja savu 70 gadu jubileju. Par godu šim notikumam, izdevniecība *Pētergailis* laidusi klajā M.Runguļa bērnu dzejas krājumu *Zvirbulim nenāk miegs*. Šobrīd autoru vairāk pazīstamam kā bērnu un jauniešu rakstnieku, tomēr viņa radošajā daiļradē nozīmīgu daļu ieņem arī bērnu dzeja, kura iespējams, ir nedaudz nepelnīti piemirsta. *Zvirbulim nenāk miegs* ir ne vien saistoša lasāmviela, kas uzlabos katra lasītāja latviešu valodas prasmes, pilnveidos fonētiku, attīstīs tēlaino domāšanu un iztēli, bet arī parādīs, kā tiek turpināta un pilnveidota latviešu klasiskās bērnu dzejas tradīcija.

Johanna Spiri. *Heidija.*

Stāsts par mazo meitenīti Heidiju ir iepriecinājis un iedvesmojis daudzus bērnus. Tas mudina saskaņot apkārtējās pasaules skaistumu un nepadoties, sastopoties ar grūtībām. Lai gan Heidiju dzīve nav lutinājusi, viņai piemīt dzīvesprieks un īpašas spējas padarīt dienu gaišāku ikkatram, kuru sastop. Meitene pārceļas pie vectēva, kurš dzīvo mazā namiņā Alpu kalnos un kopj savas kazīņas Gulbīti un Lācīti. Heidija ir sajūsmā par krāšņo Alpu dabu un vienkāršo ikdienas ritumu un pat nenojauš, ka viņa gaida pavisam cita dzīve krāšņā pilsētas namā. Vai viņa spēš kļūt par pilsētnieci?

J.Spiri šo darbu sarakstījusi pirms vairāk nekā simts gadiem, tomēr stāstu par mazo Heidiju joprojām pazīst un lasa bērni visā pasaulē. Grāmata tulkota 50 valodās, arī latviešu, un pēc tās motīviem uzņemtas vairākas filmas. Jaunākais ekranizējums, kas tapis 2015. gadā Vācijā, saņēmis dažādas kinobalvas, tostarp *Bavarian Film Awards* un *German Film Awards* galveno balvu kā labākā bērnu filma.

Sallija Herisa. *Fēlikss un Baziliks.*

Fēlikss Tveins izlaiž katru otro soli, kad kāpj pa kāpnēm, divreiz uzsit pa durvju rokturiem un priekšmetus novieto pāros. Problēma ir samilzusi, un Fēlikss grasās izslēgt no skolas. Direktore mērs ir pilns, jo vairs nespēj vadīt skolu, ievērojot viņa ļoti specifiskos noteikumus. Tad ierodas Čārlija Paja un apgriez viņa pasauli otrādi. Viņa ir izaugusi tikpat kā bez noteikumiem: pusdienās ēd brokastu pārslas, laivu sauc par mājām un ļoti brīvi valkā skolas formu. Pie katras iespējas viņa izaicina Fēlikssu un viņa noteikumus. Vai Fēlikss kādreiz iemācīsies kļūdīties, lai arī ir tik ļoti apsēsts būt pareizs?

Foto no interneta

Uz motocikla vienmēr ceļā

Nekas neliek matiem plīvot straujāk kā brauciens uz viena no dinamiskākajiem transportlīdzekļiem – motocikla. Lai gan daudziem tie var likties skaļi un traucējoši, citi, ar tiem braucot, izbauda komfortu. Motocikls ir ne tikai lielisks transportlīdzeklis, bet arī veids, kā sevi izglītēt un kļūt par daļu no spēcīgu domubiedru grupas, kurai rūp interesanti piedzīvojumi. Lai palūktos caur ķiveres aizsargstiklu, četri kuldīdznieki stāsta, kā radusies interese par motocikliem.

Tiesības gandrīz kabatā

Kārlis Bērziņš nevar sagaidīt, kad varēs sev nopirkt jaunu motociklu pēc tiesību iegūšanas.

Kuldīdznieks **Kārlis Bērziņš** šobrīd kāro motocikla vadīšanas tiesības un stāsta, kā tas notiek: „Ar motociklu nepieciešams nobraukt desmit akadēmiskās stundas – tas ir minimums, bet praktiski ar to skaitu nepietiek. Motociklam tomēr ir knifi, tādēļ iznāk nedaudz vairāk braukt. Pats esmu nobraucis 12 akadēmiskās stundas. To laikā instruktors brauc aizmugurē mašīnā, pa rāciju regulējot maršrutu un pasakot kļūdas. Tuvākajā braukšanas reizē arī pieteikšos eksāmenam. Tiesības kārtāju Rīgā. Grūtību ar paša motocikla vadīšanu nav, bet sarežģīti, jo pierasts braukt citādāk. Jāpierod pie Rīgas satiksmes. Vairāk jābrauc figūras – 70% no laika pavadīti laukumā. Par motocikliem interesējos kopš bērnības. Tajā laikā braukājos ar velosipēdu. Kā jau puikam, patika viss, kas motorizēts. Vēlāk dabūju mopēdu, kas ar laiku palika par mazu. Tad izdomāju no šķūņa izvilkot nopūtējušo vectēva motociklu *Java*. To saņēmu kā dāvanu, kad vectēvs redzēja, ka man šī lieta patīk. Pats to restaurēju – viss lietošanas kārtībā. Pagaidām tas man ir vienīgais motocikls. Pēc tiesību iegūšanas domāšu par cita iegādi.”

Dzīvesveids no bērna kājas

Motociklu entuziasts **Juris Klints** saka, ka braukt ar to nav hobijs, bet gan dzīvesveids: „Sešos gadus tēvs mani uzsēdināja uz mopēda, un tā braucu jau 30 gadus. Pirmais motocikls man bija 16 gados. Pats to arī laboju. Nevaru pateikt, cik tas izmaksā. Pašlaik man ir 2004. gada *BMW* motocikls. Pirku šīgada pavasarī lietu pa 3000 eiro. Iegādājoties lietu, jāpievērš uzmanība tehniskajam stāvoklim – nolietajumam, kas atkarīgs no iepriekšējā īpašnieka, un cik ļoti tas par motociklu rūpējies. Es apskatu to visu un secinu, vai var vēl braukt un kas obligāti jāizdara, lai būtu droši piedalīties satiksmē. Uzreiz visu jaunu nevar nopirkt. Ar motosportu neesmu nodarbojies. Emocijas, kas rodas, ir vispozitīvākais ieguvums. Izbraukumi ir dažādi, piemēram, līdz netālai pilsētai, kurā nopirkt saldējumu. Braucieni var būt pat uz vairākām dienām. Šogad bijām ceļojumā pa Latgali. Ziemā tik daudz nebraucam kā vasarā.”

Jurim Klintam vislielāko prieku rada emocijas, kas rodas, braucot ar motociklu pa Latvijas pilsētām un citām vietām.

Drošība – pirmajā vietā

Par savu aizraušanos stāsta kuldīdznieks **Markuss Indriķsons**, kurš vēl nav sasniedzis pilngadību: „Ar braukšanu nodarbojos no 13 gadiem. Mopēda vadīšanas tiesības ieguvi 14 gados un līdz 16 gadiem braukāju ar to. Tad ieguvi A1 kategorijas tiesības, līdz ar to es varu braukt ar 125 kubikmetru motora motociklu. Par šiem transportlīdzekļiem sāku interesēties, jo diezgan bieži devos uz motokrosiem, un man iepatikās. Tad arī nopirku pirmo mopēdu – pabraucu un sapratu, ka tā ir mana lieta. Sākumā man bija gan rolleris, gan mopēds. Tos pats arī centos skrūvēt, jo tā sanāk lētāk – nopērc detaļas, pats nomaini un par darbu nevienam nav jāmaksā. Servisā par darbu prasa vairāk nekā par detaļām, tādēļ labāk pašam mājās iemācīties detaļas nomainīt. Uzturēšanas izmaksas ir atkarīgas no tā, kā brauc. Sezonāli jāgatavo tehniskajai apskatei, jāuzpasē, vai nav eļļas noplūdes, un jāapkopj – ja nepatīk un grib vienkārši braukt, tad jāērķinās, ka vienā brīdī var būt vajadzīgs kapitālais remonts. Tādu izteiktu starpgadījumu nav bijis, jo braucu uzmanīgi. Ir tā, ka tevi uz ceļa ir grūtāk pamanīt, jo esi mazāks par auto. Nākotnē man būs augstāka braukšanas kategorija, lai es varētu iegādāties lielāku moto-

Markuss Indriķsons ar motociklu braukā priekā pēc, viņam patīk arī to skrūvēt.

ciklu. Ir doma par motokrosa motocikla iegādi, lai varu pa mežu pabraukāties. Varbūt tas nākotnē izdosies. Galvenais, ko iesaku: lai visiem ir vajadzīgais ekipējums no galvas līdz kājām – ķivere, cimdi, bikses, jaka. Man ir viss. Lētāko ķiveri nevajadzētu pirkt, jo drošība ir svarīga. Ja vēlas braukt ar motociklu, tad tas nav lēts prieks – ne ekipējums, ne viss pārējais. Tā nav joka lieta – atšķirībā no auto, apkārt nav nekā, kas tevi varētu pasargāt. Nedrīkst būt pārgalvīgs!”

Pašam sava garāža

Kuldīdznieks **Ēriks Vilerts** atceras, kā sākusies aizraušanās ar motocikliem: „Draugi mudināja restaurēt motociklu. Lai uzsistu asinis, kāds vēl iedeva pabraukāties. Pēc tam pats nopirku motociklu, ko atjaunot. Iemācījies braukt un ieguvi tiesības. Restaurācija aizņem diezgan daudz laika. Vairākus gadus braukāju ar atjaunotu *Iž* motociklu, bet vairāk sanāca skrūvēt veco tehniku, nevis braukt. Draugi pierunāja nopirkt normālu motociklu, lai varētu tālāk aizbraukt. Izvēlējos japāņu motociklu *Honda*, kas man ir vēl joprojām. Šis motocikls ir desmit gadus jaunāks par retro, bet ar to ir cita braukšana. Plānoju nopirkt lielāku motociklu, lai ērtāka braukšana. A2 kategorijas tiesības ieguvi 19 gados, tiklīdz biju saņēmis autovadītāja apliecību. B kategorijas autovadītāja apliecība ļauj braukt tikai ar motoru līdz 125 kubikmetriem. Lai varētu braukt ar *Iž*, bija vajadzīgas A2 kategorijas tiesības. Savukārt, ja gribu braukt ar vēl lielāku motociklu, vajadzīga A kategorija. Retro motocikla restaurācija deva priekšstatu par tā darbību, tādēļ pats varu to labot un

Ērikam Vilertam tuvi ir gan moderni, gan retro motocikli, piemēram, šis *Iž*.

apkopt. Ja netieku galā, pieaicinu draugu, bet motociklu uz servisu neesmu vedis. Bijušas reizes, kad, novietojot motociklu, neesmu pievērsis uzmanību pamatnei un lietus laikā tā izskalota, bet motocikls apgāzies.” Ēriks piekrīt Markusam, ka drošība ir pirmajā vietā un satiksmē jābūt ļoti uzmanīgam, kā arī braucot vajadzīgs pilns ekipē-

jums – motocikls ir viens no dinamiskākajiem transportlīdzekļiem. Ēriks savu garāžu, kurā kopā ar draugiem labo motociklus, nosaucis par „*Iž*” garaž. Tur omulīgā gaisotnē var diskutēt arī par dažādām automašīnu un motociklu problēmām un to risinājumiem.

Jānis Siliņš
Motociklistu arhīva foto

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 29. kārta

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Viena no divainākajām vietām uz zemes ir Kaķu sala. Tā kļuvusi populāra, pateicoties lielai klaiņojošu kaķu populācijai, kas plaukst, pateicoties vietējo pārliecībai, ka kaķu barošana nesīs bagātību un veiksmi. Kaķu populācija tagad ir lielāka nekā cilvēku populācija salā. Cilvēku skaits ir samazinājies kopš sardīņu zveja sāka izsīkt un darbavietas pārcēlās uz pilsētām, tā samazinot cilvēku dzīvesvietas salā. Sala ir aptuveni 1,6 km gara, un uz tās dzīvo aptuveni 140 kaķu. Šīs salas kaķi tiek baroti ar pārtikas ziedojumiem no visas valsts vai pārtiek no zivīm un tūristu ēdiena pārpalikumiem. Kur atrodas šī sala?

Atbildi gaidām līdz 19. augusta 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

28. kārtas atbilde: Vistlera, Kanāda.

Pareizi atbildējuši: Vineta Kondraņicka, Inese Midrijāne, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals Cīkāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papēfīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus jaunajā Kuldīgas novadā.

29. jautājums

Kā sauc baznīcu, kas redzama attēlā?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 19. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

28. jautājuma atbilde: ĶIMALES MUIŽA.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Kristīne Maurere.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz 19. augusta 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstulju kastītē.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Indra Grandava.

Konkursu atbalsta

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 19. augusta 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Ko Kuldīgā ražo Tālis Blanks?

Atbilde: olimpiskajās spēlēs Tokijā kuldīdznieks Kristis Neilands šosejas riteņbraukšanas grupas braucienā izcīnīja 33. vietu.

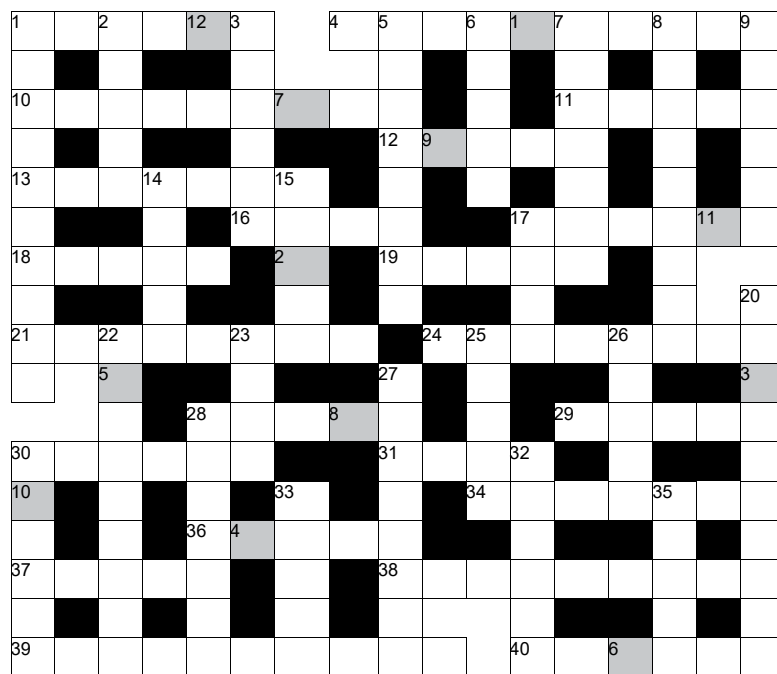
Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojis Ingars Neimanis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 19. augustam.

Horizontāli. 1.Tēls kinofilmās *Vella kalpi* un *Vella kalpi Vella dzirnavās*. 4.Aptiekas preču tirgotava (kur pārdod fasētas zāles; apv.). 10.Josla, ko apšauda. 11.Grieķu mitoloģijā – Tēbu pilsētas dibinātājs (Boiotijā), Fenīcijas valdnieku Agēnora un Tēlefasas dēls, Eiropas brālis. 12.Dzejnieks, dziesminieks (dažās Vidusāzijas zemēs). 13.Pilsēta Krievijā, Burjatijas Republikas administratīvais centrs. 16.Norvēģijas galvaspilsēta. 17.Novirzīšanās (no normas, parastās kārtības); atkāpšanās, atvirze. 18.Jēdziens budismā, kas apzīmē visai eksistencei raksturīgo nenoturību un mainīgumu. 19.Pareizticīgo baznīcā iegarenā daļa no galvenajām ieejas durvīm līdz altārim. 21.Āda, kas sedz naga sakni. 24.Saindēšanās ar skābēm, kas ievadītas organismā no ārienes. 28.Dienvidamerikas indiāņu ticējums – kalnu gars, kas dzīvo augstās, sniegiem klātās Andu virsotnēs un valda pār visu apgabalu. 29.Nemetrisko mērvienību sistēmu garuma mērvienība – meridiāna loka minūtes garums. 30.Vārtu horizontālais šķērskoks, ko izmanto vārtu aizvēršanai (apv.). 31.Cilvēks, kas parasti ir īgns. 34.Pilsēta Puertoriko salas ziemeļu daļā, pašvaldības administratīvais centrs. 36.Upe Gruzijā, Debedas kreisā krasta pieteka. 37.Pilsēta Itālijā, Boloņas provincē, kuras trasē 1994. gada 1. maijā aizgāja bojā trīskārtējs F1 čempions Airtons Senna. 38.Pilsēta ASV, Kalifornijas štatā. 39.Skaists cilvēks. 40.Sīknauda Tongas Karalistē, paangas simtdaļa.

Vertikāli. 1.Baltu tautu mitoloģijā – rūgšanas un fermentācijas dievība. 2.Liela patika, tīksme. 3.Upe Argentīnā, Paranas labā krasta pieteka. 5.Dāņu valstsvīrs un Lundas arhibīskaps (1128–1201), dib. Kopenhāgenu. 6.Kokā uzvelkams bišu strops, dore. 7.Alumīnija rūda, kas radusies baltu un gneisu sairšanas procesā. 8.Matemātikā – saknes vilkšanas zīme (kvadrātsaknes grafiskais att.). 9.Seskādas cepure (apv.). 14.Sens, timpānam līdzīgs krievu mūzikas instruments. 15.Ebreju reliģiska sekta Jūdējā (2. gs. 2. pusē p.m.ē.–1. gs. m.ē.). 17.Augu daļas to attīstības sākumstadijā (no sēklām, bumbuljiem, sakneņiem) ar vēl neizveidotām lapām. 20.Baktēriju ģints, kuras iet cauri baktēriju filtriem. 22.Pilsēta Polijā, Podlases vojevodistē. 23.Vārīts šķidrums ēdiens. 25.Morālā vērtība, morālā stāja, arī gods. 26.Neuzeņmīgs pret infekcijas slimību izraisītājiem un svešām vielām. 27.Senās Asīrijas pamatiedzīvotāji. 28.Ismailītu vadoņa tituls. 30.Troņmantnieka tituls Francijā (no 14. gs. vidus līdz 1830. gadam). 32.Ardusa pilskalns (Kuldīgas novada Alsungas pagastā pie Pilsēzera) nosaukums 1253. g. vēstures dokumentos. 33.Irāņu mitoloģijā – gaisa un vēja dievs. 35.Pelikānveidīgo kārtas bridējputni ar garu, lokveidā saliektu vai taisnu knābi, dzīvo tropos un subtropos.

Pareizā atbilde: TERMORELEJS.

Atbildes

Horizontāli. 1.Emirāts. 7.Inženiertīkli. 9.Ēra. 10.Bertāns. 11.Aso. 16.Radžas. 17.Īve. 18.Bakara. 21.Eminence. 22.Oleandri. 24.Iecere. 25.Mis. 26.Izloze. 29.Oss. 30.Laulība. 31.Bis. 34.Safabricējums. 35.Biceps.

Vertikāli. 2.Mentes. 3.Riestuve. 4.Titāni. 5.Eža. 6.Aka. 7.Ierēdniecišķs. 8.Izskaidroties. 12.Briedis. 13.Manevrs. 14.Padauzā. 15.Gavīles. 19.Acs. 20.Ola. 23.Pielaide. 27.Dambji. 28.Abvērš. 32.Efa. 33.Duo.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemestiet redakcijas vēstulju kastītē.

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcents.

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (135 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (40 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tālr. 24877409.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumus **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

MALKU, skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Alkšņu **MALKU**. Tālr. 26383529.

Krāmētu kluču **MALKU**, ātra piegāde. Cena 85 EUR par klučiem, 110 EUR par krāmētu kravu. Kravā 3 m³. Tālr. 26632723.

Skaldītu un kluču **MALKU** krāmētā veidā, piegādi nodrošina. Tālr. 25607959.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 26285454.

10 mēn. vecas brūnas un baltas **DĒJĒJ-VISTAS**. Bezmaksas piegāde, pārkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

PĒRK

Pērķ **ZEMI** Kuldīgā un 10 km apkārtnē. Tālr. 22190033.

Nelielu **CIRSMU** materiālu ieguvei būvniecībai. Tālr. 28115501.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tālr. 25357742.

Pērķu **TRAKTORUS**. Tālr. 25203776.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Z/š **SMAIDAS** pērķ **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Briežu **RAGUS**, brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Pirmdien, 23. augustā,
no 10.00 līdz 13.00
Mārtiņzālē Kuldīgā notiks
DONORU DIENA.
Līdzī jāņem pase, donoru
apliecība un bankas konta
numurs.

DAŽĀDI

JUMTU un **FASĀŽU** celtniecības pakalpojumi, jumtu remonts un maiņa, fasādes siltināšana un apdare, materiālu piegāde. Tālr. 27810688.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra, remontē **AKAS**. Tālr. 26990277.

VAJADŽĪGI

SIA **Rajaks** (46102003750) – **STRĀDNIEKI** kokzāģētavā fiziski smaga darba veikšanai. Darba samaksa pēc izpeļņas, sākot ar 650 eiro. Tālr. 26228651.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS atīra no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārija)

LĪDZJŪTĪBAS

*Kā negribas ticēt,
Ka cilvēks var tā –
No gaišas dienas aiziet mūžībā.*

/Ā.Elksne./

Visdziļākā līdzjūtība Senioru skolas valdes locekles ANITAS LAULAS ģimenei, viņu zemes klēpi guldot.
Senioru skolas valde

*Un pēkšņi iestājas klusums,
Un pēkšņi apstājas laiks.*

/E.Sudmale./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Annīnai un Natālijai, dēlu un brāli pāragri zaudējot.

Andris, Rīta, Svetlana, Gunta,
Vizma, Ligita un Jānis

*Kur vārdus rast, kas būtu mierinājums,
Kad cilvēks zemes klēpi dusēt steidz,
Kad negaidot ir pārrauts mūža gājums
Un ardievas tik daudz kam jāpateic.*

/K.Apškrūma./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un domās esam kopā ar tuviniekiem, VLADIMIRU SASNIKU pāragri zaudējot.

Kaimiņi no Silmalām

ZOOBIRŽA

Dāvinu 3 **KAĶU** meitenes. Tālr. 20453593.

Austrumu medicīnas vingrošana – ciguns

Ciguna vingrojumi veselības uzlabošanai. Katrs vingrojums stiprina kādu no 12 ķermeņa meridiāniem un mazina dažādas veselības problēmas.

Masāža mugurai.

„Vārda **cigun** nozīme meklējama austrumu medicīnā, un tas apzīmē darbu ar dzīvības spēku. Ķīniski **ci** ir dzīvības spēks, **gun** – darbs. Tradicionāli cigunam ir trīs veidi – reliģiskais, cīņas un ārstnieciskais,” skaidro instruktore un dziedniece Gaida Lākute, kura šādas nodarbības Kuldīgā, Estrādes parkā, vada katru trešdienu.

To laikā tiek veidota izpratne par Visuma jeb Dao enerģijas spēku un tā mijiedarbību ar cilvēku, tiek izjusti un uzņemti dabas un zemes enerģētiskie spēki un notiek vingrojumi veselības un pašsajūtas uzlabošanai.

IEGUVUMI ĶERMENIM UN PRĀTAM

G.Lākute skaidro: lai justos labi un dzīvotu pilnvērtīgi, vispirms jāmēģina izprast savu lomu šeit, uz Zemes. Nodarbībās tiek lietots

saulainais jeb ārstnieciskais vingrojumu veids, kas balstīts uz pozitīvām enerģijām, veicinot labvēlīgu saikni ar Visuma, dabas un dzīvības enerģijām, uzsmaidot sev, apkārtējiem un pasaulei. „Lai nodrošinātu līdzsvaru, tiek likti lietā trīs ciguna dārgumi: doma, elpa un kustība. Mācoties pareizi, mērķtiecīgi domāt, elpot un šo domu ietēpt kustībā, mēs vienotā veselumā apvienojam prātu, emocijas un fizisko ķermeni jeb visus trīs *danťjan*. Kā to mācāties nodarbībās? Ar pašmasāžu stimulējam gan visu trīs līmeņu enerģijas, gan konkrētu orgānu darbību. Tā uzlabojam asinsriti un enerģijas plūdumu, arī attīstām noderīgas īpašības, piemēram, pārliecību par sevi, sirsni, drošību par nākotni, domu skaidrību,” saka G.Lākute.

Nodarbībās ietilpst vingrojumi elpošanai, locītavām, kā arī dažādu ķermeņa punktu un orgānu

pašmasāža, ar kuru, pareizi izpildot, varot atveseļoties no kādām ielgušām kaitēm. G.Lākute apgalvo, ka ķermenī ir arī tādi punkti, kuru masāža ļauj vairot pievilcību pretējā dzimuma acīs. Ir arī ilgdzīvošanas punkts – to aktivizējot, var noņemt stresu. „Ja tas tiek regulāri masēts, un jūs dzīvojat mierīgi un veselīgi, tad var nodzīvot līdz pat 160 gadiem,” uzskata instruktore.

PRET KATRU KAITI

„Nodarbībās izmantojam astoņu vingrojumu kompleksu. Katrs stiprina kādu no 12 ķermeņa meridiāniem un mazina dažādas veselības problēmas, piemēram, uzlabo organisma aizsargspējas, novērš depresiju, veģetatīvos traucējumus, dziedina muguru, ādas slimības, alergiju, normalizē gremošanu, asinsspiedienu, uzlabo smadzeņu darbību. Mā-

cāties noņemt sāpes, piemēram, kādreiz nav saprotams, kāpēc jāmasē galva un kakla skriemeļi, ja sāp mugura, bet tas ir tādēļ, ka mugura atrodas uz urīnpūšļa meridiāna, kas sākas no galvas. Uz 12 meridiāniem atrodas arī vairāki svarīgi punkti, kurus nodarbībās aktivizējam, lai novērstu kādu sāpi,” skaidro G.Lākute. „Iepriekšējā reizē iemācījāmies atrast punktu, kas atbild par drosmi un bailu pārvarēšanu. Šajā reizē tika apgūts piektais vingrojums – liekās uguns novirzīšana. Tas palīdz pret augstu asinsspiedienu, galvassāpēm un uztraukumu.” Tiem, kuri vēlas ciguna vingrojumus iepazīt padziļināti, G.Lākute iesaka četras ārsta Igora Kudrjavceva grāmatas: *Miera ārsta padomi, Dzīvības spēks, Dziedinošā enerģija* un *Prieka spēks*. Instruktore piemin, ka nodarbību galvenais mērķis ir tiekties līdz pēdējās grāmatas *Prieka*

spēks vingrojumiem un iegūt prieka pozitīvo spēku.

AICINA DARBOTĪES LĪDZI

Nodarbības notiek Kuldīgas novada pašvaldības veselības veicināšanas projektā *Kusties, uzlabo pašsajūtu un veselību* ar Eiropas Savienības finansējumu. „Par šo nodarbību krustmāti labprāt nosauktu savu kolēģi Āriju Artmani, kura informēja, ka Kuldīga meklē ciguna instruktora. Ļoti priecājos iedzīvotāju veselības un labklājības veicināšanā padalīties ar savām zināšanām, jo man ļoti patīk jūsu brīnišķīgā pilsēta – Kurzemes pērle, pilsēta ar dvēseli,” saka instruktore no Liepājas. Viņa aicina ieinteresētos – dzimuma vai vecuma ierobežojumu nav, taču pārsvarā iznācis strādāt ar sievietēm un māmiņām ar bērniem. Vīrieši diemžēl lielu interesi neizrādot.

Amandas Gustovskas
teksts un foto

INTERESANTI

Modinātājs pret depresiju

ASV Kolorādo universitāte sadarbībā ar Hārvardas un Masačūsetas tehnoloģiju institūta ģenētiķiem pierādījuši, ka mošanās tikai vienu stundu agrāk samazina risku saslimt ar depresiju par 23%. Pētnieki norāda, ka sen zināma saikne starp miega ieradumiem un garīgo veselību, taču neviens nevarēja pateikt, tieši ko un kā mainīt. Pētījumā izmantoti 840 tūkstošu dalībnieku ģenētiskie dati, diagnozes un aptauja par miega ieradumiem. Zinātnieki skaidro, ka cīruļiem ir vairāk diennakts gaišo stundu, un tas pozitīvi ietekmē hormonus, turklāt pūces jau tā mēdz justies slikti, ka neieklaujas sabiedrības ritmā. Pētnieki norāda: dienām jābūt gaišām, naktīm – tumšām, kafiju vajag dzert uz terases, uz darbu braukt ar riteni un vakaros izslēgt elektroniskās ierīces.

SEN

Dienā – 38 tonnas

Četri spēcīgu roku pāri bez mitas ceļ āboliņa klēpjus. Vezums augsts, ir, ko celt. Kad tas sakrauts, mehanizators Miķelis Mundiciems brauc taisnā ceļā pa lauku uz šķūni. Tikai brīdis, un traktors nāk atpakaļ ar tukšām slēpēm. Kamēr no vienām šķūnī vezumu izkrauj, tikmēr uz otrām āboliņa laukā aug pamatīgs siena kalns. Tehnikai un cilvēkiem nav jāstāv dīkā. Apmēram ik stundu uz šķūni aizlīgo viena tonna. Lūk, tāda ir darba diena Kuldīgas rajona kolhoza *Traktorists* pirmajā brigādē. Īsti spēka vīri ir dakšotāji – saimniecības agronoms Arnis Gerkenis, laukopji Antons Lipsnis, Andrejs Balandīns un Osvalds Bumbulis. Vezuma krāvējas Marija Zeidaka un Veronika Dārzniece tikko spēj ņemt pretī milzīgos klēpjus. – Vakar ar šo traktoru ievēdām 15 tonnu, – saka Arnis Gerkenis, tad norāda ar roku pāri ceļam. – Tur strādā otra grupa. Vēd ar divām automašīnām. Vakar nogādāja zem jumta 23 tonnas. Tātad dienas devums – 38 tonnas āboliņa. Šodien ievēdīsim vēl vairāk! Divās saulainās dienās novākti 40 hektāru sēto zālāju siena. Tagad āboliņa vešanu beidz. Siens atrodas zem jumtiem. Brigādes ļaudis rosās dabiskajās pļavās.

Padomju Dzimtene 1962. gada 24. jūlijā

Burdona svētki Jūrkalnē – par godu Mārai

Rudens Māru dalībnieki rādīja suitu pūru un tā darišanu, atklājot dzijas ceļu no vērpjamā ratiņa līdz greznam apģērbam.

Koncerts notika dažādās dabas parka vietās. Stāvkresta malā pie laivas *Maģie* suiti klausījās novadnieces un teicējas Marijas Lācis dienasgrāmatas lasījumos, bet *Suitu dūdenieki* skaistas notis izspēlēja pie skulptūras *Zelta mopēds*.

Jūrkalnes dabas un atpūtas parkā suitu folkloras kopas un etnogrāfiskie ansambļi pavēlēja *Burdona dziedāšanas svētkus Rudens Māras*.

14. augustā etniskās kultūras centra *Suiti* rīkotajā pasākumā

Suitu sievas, Gudenieku suiti, Maģie suiti, Basu suiti, Suitu vīri un *Suitu dūdenieki* izdziedāja, izspēlēja un izrādīja Māras klātbūtni cilvēka mūža ritējumā. Pasākuma vadītāja Dace Martinova skaidroja, ka tas rīkots par godu Mārai, jo

viņa uzskatāma par Pasaules māti, simbolizējot savu klātesamību visur: gan ražas novākšanā, gan kristībās, gan citos ļoti svarīgos cilvēka dzīves notikumos.

Jānis Siliņš
Rīkotāju arhīva foto

KURZEMNIEKU SEPTEMBRIM

VAR ABONĒT:

līdz 27. augustam

- pastā, pie pastniekiem,
- redakcijā un www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro);

līdz 20. augustam

pa informatīvo tālruni
67008001 vai 27008001.

Pīļu medību sezona atklāta

14. augustā sākusies ūdensputnu medību sezona. Dabas aizsardzības pārvalde (DAP) sola, ka arī citas iestādes pastiprināti kontrolēs to, vai tiek ievēroti municijas ierobežojumi un medījamās sugas.

Saskaņā ar Medību noteikumiem līdz 14. septembrim pīļu un citu ūdensputnu medības ir atļautas trešdienās, sestdienās un svētdienās, bet no 15. septembra līdz 30. novembrim – katru dienu.

Atļauts medīt laučus, krīkļus, pelēkās pīles, platknābjus, meža pīles, priekškes, baltvēderes, garakļus, brūnkakļus, cekulpīles, ķerras, melnās pīles un gaigalas. Nedrīkst medīt īpaši aizsargājamās sugas, piemēram, zivju ērgli un jūras ērgli, un nemedījamās sugas: cekuldūkurus, tumšo pīli un kākauli. Jūras kraukļus jeb kormorānus šajā laikā drīkst medīt ti-

kai ar īpašu DAP atļauju noteiktās ūdenstilpēs.

Ja ūdensputnus medījat īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās, tad ir stingri aizliegts izmantot svinu saturošus šāviņus, jo svins ne vien rada piesārņojumu, bet nereti arī nokļūst zivju, putnu un dzīvnieku gremošanas traktā, apdraudot gan dzīvnieku, gan cilvēkus, kuri to lieto uzturā.

Medniekiem vispirms jānoskaidro, vai izvēlēta vieta neatrodas īpaši aizsargājamajā teritorijā un vai tajā nedarbojas individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Tajos var būt minēts atšķirīgs medību termiņš vai arī medības pat pilnībā var būt aizliegtas. Informāciju var iegūt DAP vietnes sadaļā *Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas* un dabas datu pārvaldības sistēmā *Ozols*.

Alberts Dinters